

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

**TEMEL MÜZİK EĞİTİMİNDE “NOTA SÜRELERİ VE TARTIMLAR”
KONUSUNDA KULLANILABİLECEK BİR MATERYAL
UYGULAMA ÖNERİSİ**

Murat İLİM

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2018

TEMEL MÜZİK EĞİTİMİNDE “NOTA SÜRELERİ VE TARTIMLAR” KONUSUNDA
KULLANILABİLECEK BİR MATERYAL UYGULAMA ÖNERİSİ

Murat İLİM

Danışman

Doç. Dr. Serap YÜKRÜK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2018

KABUL VE ONAY

Murat İLİM tarafından hazırlanan **TEMEL MÜZİK EĞİTİMİNDE "NOTA SÜRELERİ VE TARTIMLAR" KONUSUNDA KULLANILABİLECEK BİR MATERYAL UYGULAMA ÖNERİSİ** başlıklı bu çalışma, 09.07.2018 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından **Tezli Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Serap YÜKRÜK (Başkan)

Doç. Dr. Serap YÜKRÜK (Danışman)

Doç. Dr. Hüseyin YÜKRÜK

Dr. Öğretim Üyesi Yavuz ŞEN

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

Enstitü Müdürü
Doç.Dr.Fuat TANHAN
Eğitim Bilimleri Enstitü
Müdürü

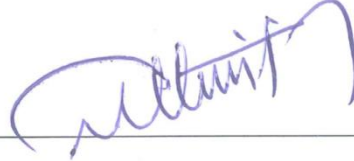
BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporum sadece Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yerleşkesinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun ... yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Tarih: 09/07/2018

İmza:

Murat İLİM

TEŞEKKÜR

Bu tez çalışmamda; lisans eğitim sürecimde kendisinden birçok ders almakla kalmayıp aynı zamanda yıllarca birçok konuda danıştığım, yol yöntem ve fikirler aldığım ve aynı zamanda tez danışmanım sevgili Doç. Dr. Serap YÜKRÜK'e, müzik ve müzik dışındaki her konuda sohbetler edip uç sorular sorabildiğim işitme ve armoni hocam Doç. Dr. Hüseyin YÜKRÜK'e, deneyimlerini ve akademi konusunda maddi manevi teşviklerini eksik etmeyen lisans sürecindeki gitar hocam Dr. Öğretim Üyesi A. Semih BİREL'e, geç de olsa yüksek lisans sürecimde ders alma imkanı bulduğum değerli gitar hocam Öğretim Görevlisi Mohammad RANJBARI'ye, piyano hocam Dr. Öğretim Üyesi Fuad ALİZADE'ye, müzik kültürümün yönüne dair hem ders hem de fikirler aldığım Öğretim Görevlisi Tuna KOÇ'a, birlikte yan flüt üzerine dinletiler ve çalışmalar yapmama imkan tanıyıp dostane samimiyetini ve sıcaklığını esirgemeyen Öğretim Görevlisi Seza Oğuz CAK'a, disiplini ve eğitimdeki özverisi ile bana örnek olan Dr. Öğretim Üyesi Barış UZUN'a;

Sabrı ve yardımseverliği had safhada olan YYU Eğitim Bilimleri Entitüsü memuru Cesim ALADAĞ'a, resmi işlemlere dair bilgileri mesai saatleri dışında bile cep telefonuyla arayıp öğrenebildiğim Memur Kadir KURT'a, ders aralarında çay ve kahvesi sürekli kendisi gibi sıcak olan emekçi personelimiz İsmet ASLAN'a, yaz-kış, gece-gündüz okulda çalışmamıza kapı açıp kapatarak destek olan bekçilerimiz Kemal ve Seyfettin abiye;

Sabahlara kadar çalıştığım zamanlar sestem uyuyamasa da müziği hiçbir zaman gürültü olarak görmeyen anneme, müzik konusunda önceleri öğrettiğim iken daha sonra öğretenim olan kardeşim Bilim Serhat İLİM'e, akademiye ve estetik felsefesi kavramını bizimle tanıştıran kardeşim Dr. Öğretim Üyesi Fırat İLİM'e, müzik öğretmenleri Nejdet ÖZKAN ve Hüseyin AKSU'ya;

Bu çalışmamdaki istatistik aşamasında bana teknik destek veren Dr. Öğretim Üyesi Burak UYAR ve Uzman Sosyolog Suzan KARAOĞLAN'a teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

İLİM, Murat. *Temel Müzik Eğitiminde “Nota Süreleri Ve Tartımlar” Konusunda Kullanılabilecek Bir Materyal Uygulama Önerisi*, Yüksek Lisans Tezi, Van, 2018.

Bu tez çalışmasında temel müzik eğitimindeki nota öğretimi sürecinde nota süreleri ve tartımlar konusu işlenirken kullanılan mevcut yöntem ve araçlara alternatif olarak araştırmacı tarafından geliştirilmiş bir materyal kullanılarak deneysel bir çalışma yapılmıştır. Bu deneysel çalışmada kontrol grubu araştırma konusunu mevcut yöntemle işlerken deney grubu ise araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan tartım materyali ile aynı konuyu aynı zamanda işlemiştir. Araştırmada mevcut yöntemlere alternatif bir materyal ile nota süreleri ve tartımlar konusu işlenerek öğrencilerin teorik bilgi ve pratik uygulama alanındaki kazanımları ortaya çıkarılmaya çalışılmış ve bu kazanımlar ölçülmeye çalışılmıştır. Elde edilen veriler işlenerek söz konusu materyal yardımıyla gerçekleşen öğretim süreci ile söz konusu materyal kullanılmadan bilinegelen yöntemle gerçekleşen öğretim süreci arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır.

Sonuç olarak; hem mevcut bilinegelen yöntem ile hem de geliştirilmiş olan tartım materyali ile aynı sürede işlenen derslerin sonunda kazanımlara dair ölçme ve değerlendirme gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler ışığında öntest-sontest tekniği ile yapılan ölçme işlemi ve ham verilerin SPSS paket program yardımı ile istatistiki analizleri neticesinde öğrencilerin başarı oranları kıyaslanmış, aralarında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Araştırmacı tarafından tasarlanan söz konusu materyal ile eğitim almış öğrencilerin nota eğitiminde süre ve tartım konusunda mevcut bilinegelen yöntemle eğitim almış öğrencilere göre daha anlamlı öğrenmeler elde ettikleri sonucuna varılmıştır.

Anahtar Sözcükler

Müzik Eğitimi, Ritim, Tartım, Nota Süreleri, Materyal.

ABSTRACT

İLİM, Murat. *A Material Application Proposal For "Note Durations and Meter" for The Basic Music Education*, Master Thesis in Musics, Van, 2018.

In this master thesis, an experimental study had been proceeded by using an original new material developed by the researcher, which is supposed to be an alternative for the traditional methods and tools have been used for teaching note durations and meters in the basic music education. In this experimental study, the treatment group used the meter material developed by the researcher, while the control group used the traditional method. In the research, students' acquirements in theoretical knowledge and practical application had been conceived by using an alternative material in the lesson instead of the traditional method; the acquirements had been measured and the collected data was discussed on the question whether any significant difference between the new material and the traditional method exist.

Consequently, measurement and evaluation had been proceeded after the lessons of two groups in the same duration: the control group using the traditional method and the treatment group using the new meter material. In consideration of the gained data, the consequence of the process done by pretest technic showed that the there was a significant difference between the two groups on the students' success ratio: In duration and meter on note education, the students using the new material had learned significantly more than the other group and were more successful in comparison to the other group.

Key Words

Music Education, Rhythm, Meter, Note Durations, Material

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar DİZİNİ	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	x
1. BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1. Müzik Eğitiminde Materyal Tasarımı, Kullanımı ve Önemi	4
1.1.1. Eğitim, Öğretim, Materyal ve Öğretim Materyali Kavramı	4
1.1.2. Müzik Eğitiminde Materyal Kullanımı ve Önemi	5
1.2. Müzik Eğitiminde Nota Süreleri Ve Tartımların Öğretimi	7
1.2.1. Müzikte Nota Süreleri ve Tartımlar	7
1.2.2. Müzikte Nota Süreleri ve Tartımlar Konusunun Önemi	7
1.2.3. Süre ve Tartımlar Konusunda Kullanılan Mevcut Araçlar	8
1.2.4. Mevcut Öğretim Yöntemlerinin Sınırlılıkları	8
1.3. Problem	10
1.4. Araştırmanın Amacı	10
1.5. Araştırmanın Önemi	10
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları	11
1.7. Tanımlar	11
1.8. Varsayımlar	12

2. BÖLÜM: MATERYAL VE YÖNTEM	13
2.1. Araştırmanın Modeli	13
2.2. Yöntem	13
2.3. Çalışma Grubu	13
2.4. Materyal	14
2.4.1 Ritmik Tartım Saati Materyali	14
2.4.1.1. <i>Materyalin Amacı</i>	14
2.4.1.2. <i>Materyalin Mekanik ve İşlevsel Yapısı</i>	14
2.4.1.3. <i>Materyalin Çalışma Prensibi ve Uygulanma Kılavuzu</i>	17
2.4.1.4. <i>Materyalin Sağlayacağı Olası Faydalar</i>	20
2.4.1.5. <i>Materyalin Geliştirilebilirliği</i>	21
2.5. Veri Toplanması	21
2.5.1. Geliştirilen Materyalin Eğitime Etkisini Ölçme Çalışması.....	21
2.5.1.1. <i>Evren ve Örneklem</i>	22
2.5.1.2. <i>Yazılı ve Uygulama Testlerinin Hazırlanması</i>	22
2.5.1.3. <i>Materyalin Uygulanması ve Deneysel Çalışma Süreci</i>	23
2.5.1.4. <i>Ölçme ve Değerlendirme Aşaması</i>	23
2.5.1.5. <i>Test sonuçları ve Elde Edilen Ham Veriler</i>	24
2.6. Veri Analizi	24
2.6.1. Cinsiyet Dağılımı	24
2.6.1. Ön Test Sonuçları.....	25
2.6.1.1. <i>Ön Test Yazılı Sınavı Sonuçları</i>	25
2.6.1.2. <i>Ön Test Uygulama Sınavı Sonuçları</i>	27
2.6.2. Son Test Sonuçları	28
2.6.2.1. <i>Son Test Yazılı Sınavı Sonuçları</i>	28

2.6.2.2. Son Test Uygulama Sınavı Sonuçları	29
2.6.3. İlk İki Testin Ortalamaları	31
2.6.4. Son İki Testin Ortalamaları	33
2.6.5. Cinsiyete Göre Başarı Dağılımları	34
2.6.6. Paired Sample T-Test Analizi	38
3. BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER.....	41
3.1. Sonuçlar	41
3.2. Öneriler.....	44
3.3. Sonsöz.....	44
KAYNAKÇA	45
Ek 1. Öntest-Sontest ölçeği.....	48
Ek 2. Ham Veriler.....	52
Ek 3. Temel İstatistiksel Kavramlar	54
Ek 4. Araştırma izni.....	55

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. Araştırmaya dahil olan şubelerin öğrenci sayıları ve cinsiyet dağılımları .	22
Tablo 2. Deney grubu / cinsiyete göre ilk iki sınav ortalamaları ve puanların frekans dağılım tablosu	34
Tablo 3. Deney grubu / cinsiyete göre ilk iki sınav ortalamaları ve puanların frekans dağılım tablosu	35
Tablo 4. Kontrol grubu / cinsiyete göre son iki sınav ortalamaları ve puanların frekans dağılım tablosu	36
Tablo 5. Deney grubu / cinsiyete göre ilk iki sınav ortalamaları ve puanların frekans dağılım tablosu	37
Tablo 6. Kontrol grubu / paired sample testi veri tablosu	38
Tablo 7. Kontrol grubu / paired sample t-testi sonuçları.....	38
Tablo 8. Deney grubu / paired sample testi veri tablosu	38
Tablo 9. Deney grubu / paired sample t-testi sonuçları.....	39
Tablo 10. Bağımsız örneklemelerde t-test analiz tablosu.....	39
Tablo 11. Not ortalama analiz tablosu	40

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Materyalin Mekanik Yapısı.....	15
Şekil 2. Materyal iç çevresinde hareket ettirilen küre şeklindeki top.....	15
Şekil 3. Küre şeklindeki topun materyal üzerindeki başlangıç yeri	16
Şekil 4. Materyal içindeki başlangıç zili.....	16
Şekil 5. Bir tam vuruşluk tartım düzeneği (Van).....	18
Şekil 6. 0,5 + 0,5 vuruşluk tartım düzeneği (İzmir).....	18
Şekil 7. 0,75 + 0,25 vuruşluk tartım düzeneği (Hepsi).....	19
Şekil 8. 0,25 + 0,75 vuruşluk tartım düzeneği (Güzel/Pırıl)	19
Şekil 9. 0,25 + 0,5 + 0,25 vuruşluk tartım düzeneği (Terazi).....	19
Şekil 10. 0,25 + 0,25 + 0,5 vuruşluk tartım düzeneği (Karaman)	20
Şekil 11. 0,5 + 0,25 + 0,25 vuruşluk tartım düzeneği (Ankara).....	20
Şekil 12. 0,25 + 0,25 + 0,25 + 0,25 vuruşluk tartım düzeneği (Gelibolu).....	20
Şekil 13. Kontrol grubu cinsiyet dağılımlarını gösteren frekans grafiği	24
Şekil 14. Deney grubu cinsiyet dağılımlarını gösteren frekans grafiği	25
Şekil 15. Kontrol grubu ön test yazılı sınav ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği.....	25
Şekil 16. Deney grubu ön test yazılı sınav ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği	26
Şekil 17. Kontrol grubu ön test uygulama sınav ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği.....	27
Şekil 18. Deney grubu ön test uygulama sınav ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği	27
Şekil 19. Kontrol grubu son test yazılı sınav ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği.....	28

Ort: 75,8	29
Şekil 20. Deney grubu son test yazılı sınav ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği.....	29
Şekil 21. Kontrol grubu son test uygulama sınav ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği.....	30
Şekil 22. Deney grubu son test uygulama sınav ve puanların frekans dağılım grafiği	30
Şekil 23. Kontrol grubu ilk iki test ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği	31
Şekil 24. Deney grubu ilk iki test ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği	32
Şekil 25. Kontrol grubu son iki test ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği..	33
Şekil 26. Deney grubu son iki test ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği ..	33

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Temel müzik eğitiminde notaların isimleri öğretildikten hemen sonra en önemli iki temel basamaktan ilki dizek (porte) üzerinde notaların yerleri, ikincisi ise notaların süreleri konusudur. Üstelik bona aşamasına geçilmeden hemen önce notaların yerleri yalnızca görsel anlamda öğretilip kavratılması gereken bir konu iken, notaların süreleri hem teorik hem de pratik anlamda öğretilip, uygulanıp tekrarlanması gereken temel ve oldukça önemli bir konudur. Notaların süreleri ve kendi aralarında gruplanması ile oluşan tartımlar öğretilip uygulanırken belirli bilindik isimlerin hecelerine ve okunuş özelliklerine tekabül eden örnek kelime ve cümlelerin yardımıyla öğretilerek uygulamada bilinenden bilinemeyene doğru kolaylık ve kalıcılık sağlanması hedeflenmektedir. Uygulamada bilinegelen yöntemle öğretmenler notaların süreleri ve tartım konusunu ellerin yardımı ile ifade edip seslendirerek öğretmeye çalışmaktadırlar. Bu mevcut yöntemde bir el yukarıdan aşağı doğru diğer ele çarptırılarak tekrar yukarı çıkar ve böylece öğrencilere bir birim vuruş olarak adlandırılan 4'lük notanın (J) değeri ifade edilmiş olur.

Müzik eğitiminde temel konular olan nota süreleri ve tartımlar öğretilirken kullanılan mevcut araç gereç ve yöntemlerin konuyu kavratma açısından yeterli ve anlaşılır düzeyde olup olmadığı bu araştırmada irdelenecek olan konulardan biri olacaktır. Zira bu en temel konuların iyi kavranamaması durumunda bona ve notaların deşifresi sürecinde öğrencinin okuduğu notanın süresine dair hatalar ortaya çıkabilmektedir.

“Araştırma sonuçları göstermektedir ki, eğitimin her kademesinde amaca daha etkili ve kalıcı bir şekilde ulaşılabilmesi için öğretim teknoloji ve materyallerinden yararlanılması gerekmektedir. Teknoloji ve materyallerle öğretim daha ekonomik hale getirilebilmektedir” (Lesinger, Aralık 2017).

Müzik gibi teori ve uygulamanın birbirine sıkı derecede bağlı olduğu alanlarda özellikle temel eğitim sürecinde, mevcut yöntemlerin dışında tasarlanıp kullanılabilir olacak özgün yöntem ve materyaller geliştirilerek temel konulara dair öğrenme ve kavrama yetersizlikleri giderilebilir.

Zira Öztürk'ün de ifade ettiği gibi “Materyaller öğretimi destekleyerek, öğrencilerin bilgiye etkili ve kalıcı bir şekilde ulaşmalarını sağlamaktadır. Eğitimde materyal kullanımı etkili bir eğitim – öğretim ortamı hazırlayarak ve öğrencilerin öngörülen hedeflere daha kolay ulaşmalarını sağlayarak, programın başarıya ulaşması için önemli rol oynamaktadır” (Öztürk, 2004: 2).

“Öğrenme ve öğretme ortamları öğrencinin yaratıcı davranışlarını geliştirip destekleyecek şekilde düzenlenmelidir. Eğitim ortamında yaratıcı düşünmeyi geliştirmek için buluş yolu, araştırma, soruşturma ve tam öğrenme stratejileri, güdümlü tartışma, örnek olay, gösterip yaptırma yöntemleri ile sokratik tartışma, küçük ve büyük grup tartışması, münazara, drama, yaratıcı drama, Scamper, deney, gözlem, beyin fırtınası, çalıştay, gösteri, problem çözme gibi teknikler kullanılabilir” (Sayan, 2010: 10).

Öztürk ve Sayan'ın da üzerinde durdukları eğitim materyalinin rolü ve yaratıcılık olgusu bir arada düşünüldüğünde; farklı yöntem ve materyallerin gerek öğrenme-öğretme sürecini daha anlaşılır ve eğlenceli kılması, gerekse konuya farklı bakış açıları kazandırması bakımından yaratıcılığı geliştirerek öğretmen ve öğrencinin ilgisini arttırması beklenebilir. Ayrıca öğretmenler yeni tasarımlar, araç-gereçler, hatta yeni yazılım ve uygulamalar yaparak yalnızca “bilineni, mevcut olanı” aktaran değil, eğitim öğretime üretkenlik ve yaratıcılık açısından da katkı sağlayan bir konumda olabilir. Böylece kendini on yıllar boyunca “tekrar eden” bir meslek olarak algılanan öğretmenliğe daha üretken bir boyut kazandırılabilir ve öğretmenlerin kendini gerçekleştirme yolunda önemli adımlar atmasına imkan sağlanabilir.

Songur'un de dikkat çektiği gibi “Çocuklar materyaller ile ne kadar el temasında bulunursa, çocuklar için öğrenme potansiyeli o kadar büyük olmaktadır” (Songur, 2006; Akt. Körükçü, 2008: 20). Bu açıdan öğrenme

sürecinde öğrenci duyu organlarını öğrenme sürecine ne ölçüde aktif olarak katabilirse, öğrenmenin o kadar kalıcı ve başarılı olması beklenir. Körükçü'nün üzerinde durduğu gibi materyaller ile somut temasın öğrenme potansiyelini arttırdığı düşünüldüğünde; müzik eğitimi sürecinde kulağa dönük hazır ritmik, melodik, ezgisel araçların yanı sıra görsel ve dokunsal unsurları barındıran, duyu organlarının da dahil edileceği araçlar seçilmesinin öğrenme potansiyelini arttırması öngörülebilirdir.

“Hem müzik hem de insan ancak ve ancak diğer sistemlerle ilişki içinde oldukları sürece gelişip ilerleyebilirler. Bilimsel anlamda nitelikli insan ve nitelikli müzik için, sözü edilen sistemlerden (felsefe, din, ahlak, güzel sanatlar, sosyoloji vb.) ve onların kullanım alanı olan (teknoloji, ekonomi, siyaset vb.) sistemlerden yararlanması, onlarla etkileşim içinde bulunulması, insanın ve müziğin gelişimi için önemlidir” (Bulut, 2010; Akt. Erdoğan, 2013: 1). Müziğin diğer sistemlerle ilişki içerisinde olduğu düşünüldüğünde; sanata ve onun en yaygın ifade biçimlerinden birisi olan müziğe bakış açısının değişip gelişmesi; müzik eğitimi sürecinde kullanılan yöntemlerin ve araç-gereçlerin de diğer sistemlerle ilişkiler kurularak tasarlanıp geliştirilmesiyle daha mümkün kılınabilir. Bu açıdan öğretmenlerin dışarıdan yalnızca hazır alabilecekleri müzik araçlarıyla sınırlı kalmayıp, yanı sıra farklı amaçlar ve sistemler üzerine üretilmiş olsa da gündelik hayatta sıklıkla karşılaşılan, kolayca bulunabilen birçok alet, araç ve gereci öğrencilerin diğer disiplinler ve sistemler ile müzik arasında ilişki kurarak, düşünerek kendi kendilerine üretebileceği sesleri sağlayan materyaller olarak seçip veya tasarlayıp geliştirebilmelerinin öneminden bahsetmek mümkündür.

Birçok değişkeni içinde barındıran öğrenme ve öğretme sürecinde kullanılmak üzere hazırlanacak bir öğretim materyalinin, yukarıda sunulan uzman görüşlerinin de ifade ettiği üzere; aktarılmak istenen mesajı daha anlaşılır kılacağı ve kazandırılmak istenen davranışı somutlaştırarak daha kalıcı izli yaşantılar kazandırabileceği bilinmektedir. Bu görüşler ışığında; eğitimde araç gereç ve materyalleri kullanmanın öğrenmeyi kolaylaştıracağı, bu araç ve gereçleri tasarlamının ise yaratıcılığı geliştirebileceği öngörülmüştür. Diğer disiplinlerin eğitiminde olduğu gibi, içerisinde soyut kavramları, kendine özgü

sembolik yazma ve okuma dilini barındıran bir sanat disiplini olan müzik eğitiminde de; konuları anlamak, kavramak ve tekrar etmek öğrenme açısından önemli unsurlardan sayılabilir. Bu anlamda öğrenmeyi kalıcılaştırmak için kullanılmak üzere geliştirilecek materyallerin; gerek öğretmen, gerekse öğrenci için oldukça etkili ve faydalı araçlar olduğu bilinmektedir. Öğrenme kuram, yaklaşım ve ilkelerine uygun biçimde hazırlandığında; bu araçların öğrenme sürecine oldukça önemli katkı sağlayacağı da açıktır. Müzik gibi bilişsel, duyuşsal ve devinimsel alanlarda öğrencilere kazanım sağlaması beklenen bir dersin eğitiminde mevcut yöntemlerin yanı sıra günümüz eğitim teknolojilerinden ve tasarlanacak olan yaratıcı öğretim materyallerinden faydalanmanın sağlayacağı olası katkılardan bahsetmek mümkündür. Bu yaratıcı araç gereç ve materyal tasarımının yalnızca öğrenci ve öğretmenin öğrenme sürecindeki yaratıcılığını geliştirmekle kalmayıp parçadan bütüne doğru, bireyin ve toplumun sanata ve sanat eğitime bakış açısını etkilemesi olasıdır. Zira müzik eğitiminin temelden daha anlaşılır, kalıcı ve yaygın olması; eğitim sürecindeki bu yaratıcılığın bir yansıması olarak bireyden topluma sanatın eğitimi, üretimi ve icrasına dönük yaratıcı bir anlayışın da ortaya çıkıp gelişmesi, böylece toplumun kültür, sanat ve estetik algı düzeyinin de daha açık olmasına katkı sağlaması beklenebilir bir öngörüdür.

1.1. Müzik Eğitiminde Materyal Tasarımı, Kullanımı ve Önemi

1.1.1. Eğitim, Öğretim, Materyal ve Öğretim Materyali Kavramı

Eğitimin birçok tanımı yapılmış ve yapılmaktadır. Eğitim kavramı için; “Bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci” (Ertürk,1997). tanımının yanı sıra “Öğrenme, ya bir davranış değişikliğinin veya yeni bir davranışın oluşması; eğitim ise içinde yaşanılan toplumca arzu edilen davranışların bireyde oluşturulması sürecidir.” (Çilenti, 1984) gibi tanımlar yapılmaktadır. Bu tanımlar ışığında eğitimin; bir bireyde beklenen, istenilen bilinçli bir davranış değişikliği veya kazanılması amaçlanan yeni bir davranış biçimi edinme süreci olduğu söylenebilir. Öğretim kavramı için ise Demirel; “öğrenmenin gerçekleşmesi için planlanan, kasıtlı ve

sistemik eğitim süreci.” (Demirel, 2003) tanımını yapmaktadır. Burada öğretimin planlı, kasıtlı ve sistemik olmasının gerekliliği vurgulanmaktadır.

Materyal kavramı gündelik hayatta bilinen anlamının dışında eğitim biliminde daha farklı tanımlanmaktadır. “Materyallerin, hedeflere ulaşmak için seçilip, belli ilkeler doğrultusunda düzenlenen içeriğin, görsel ya da yazılı formları oldukları söylenebilir.” (Çavuş, 2015: 4) “Öğretim materyali genel olarak hedefleri gerçekleştirmek amacıyla araçlardan faydalanarak yapılan ders sunum içeriklerini kapsar.” (Çavuş, 2015: 3) Çavuş’un materyal ve öğretim materyali tanımlarında dikkat çektiği üzere öğretimde kullanılan materyalin hedeflere ulaşmak için kullanılan ders sunum içeriklerini barındıran araçlar olduğu ifade edilebilir. Bu bilgiler ışığında birçok değişkeni içinde barındıran öğrenme ve öğretme sürecinde kullanılmak üzere hazırlanacak bir öğretim materyalinin, aktarılmak istenen mesajı daha anlaşılır kıldığı ve kazandırılmak istenen davranışı somutlaştırarak daha kalıcı kılınmasına yardımcı olduğu söylenebilir.

1.1.2. Müzik Eğitiminde Materyal Kullanımı ve Önemi

“Öğretmen ve öğretmen adaylarının, öğretim sürecine motive olmasında etkili olan öğretim materyalleri ile öğrenciler daha verimli çalışma içerisinde olurlar” (Akkoyunlu, 2002)

Öztürk, müzik eğitiminde farklı duyu organlarının önemini şu görüşü ile ifade etmektedir: “İlköğretim okulları müzik eğitiminde kullanılan materyaller genellikle görsel ve işitsel özellikleriyle ön plana çıkmaktadır (...) Müzik işitsel bir olgudur. Ancak, bilginin somutlaştırılabilmesi için görsel öğelerden yararlanmak ta gerekmektedir” (Öztürk, 2004: 4). Civelek ise aynı noktayı Edgar Dale’nin Yaşantı Konisi’nin dayandığı bilimsel ilkeleri sıralarken ilk ilkeyi “öğrenmeye katılan duyu organı sayısı ne kadar fazla ise o kadar iyi öğrenir ve geç unutturuz” diye vurgulayarak ifade etmiştir. (Civelek, 2011: 1) Bu açıdan baktığımızda öğrenme sürecinde öğrenmenin kolay ve kalıcı olabilmesinin bu süreçte kullandığımız duyu organlarının öğrenmedeki aktifliği ile doğru orantılı olduğunu söyleyebiliriz. Yani öğrencinin duyu organlarını öğrenme sürecine aktif

olarak katabilmesi ne ölçüde gerçekleşirse öğrenmenin o kadar kalıcı ve başarılı olduğu söylenebilir. “Yapılan araştırmada 6-8 yaş grubu çocuklarda oyun ve oyun materyalleri, doğaçlama, rol oynama, hikaye piyano eğitiminde kullanılabileceği kullanıldığında çocuğa müzik sevgisini kazandıracığı, hayal gücü ve yaratıcılığını artıracığı görüsünü belirten öğretmen ve uzman görüş sayısı fazladır” (Ünal; 2006, v). Henüz çocukluktan oyun ile gelişmeye ve pekişmeye başlayan müzik öğreniminin; yeni oyunlar bulmaktan öğrencilerle birlikte yeni oyun araçları bulmaya kadar çocukların oyun çağında müzik ile tanışması, kaynaşması açısından önemli olduğu bilinmektedir. Müziğin öğretiminin; içinde sanatın unsurlarından birisi olarak bilinen Ünal’ın da yukarıda üzerinde durduğu “yaratıcılığı” geliştiren bir anlayışla ve diğer disiplinlerden de yararlanarak ele alınması önemlidir. Zira müzik eğitiminde materyal tasarımı yalnızca öğrenmeyi daha kolay ve kalıcı hale getirmekle kalmayıp aynı zamanda yaratıcılığı da geliştiren bir anlayış olarak da kendini gösterebilmektedir.

Doç. Dr. Deniz Beste Çevik Kılıç Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi’nde; literatürde yapılan çalışmalar incelendiğinde, müzik öğretmeni adaylarının ÖTMT dersine ilişkin düşüncelerini ortaya çıkaran bir çalışmaya rastlanmadığını dile getirmiştir. Buna ilaveten, materyal tasarımına yönelik araştırmaların ise sınırlı olduğu vurgulanmıştır. Oysaki öğretmen adaylarının teknolojik gelişmeleri ve değişimleri takip ederek bu konuda bilgi ve becerileri kazanmaları gerektiğinin altı çizilmiş, dolayısı ile öğretmen adaylarının eğitimleri süresince materyal tasarımına gerekli önemin verilmesi ile ileriki meslek yaşantılarında uygun materyalleri tasarlayarak derste kullanabilmelerinin sağlanacağını ifade etmiştir (Çevik Kılıç, 2016) Bir işitme ve dinleme aracı olan kulağın öğrenme sürecine yalnızca pasif olarak katılması etkili ve kalıcı müzikal öğrenme açısından yeterli olamayabilir. Müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi sürecinde öğrencilerin öğrenmelerini kalıcılaştırmak için kullanacakları araç gereçleri yalnızca bilindik mevcut araç gereçlerle sınırlı görmeyip; hazır ritmik, melodik, ezgisel araçların yanı sıra görsel ve dokunsal unsurları barındıran çeşitli araçlarla diğer duyu organlarını da öğrenme sürecine dahil etmesinin öğrenmeye faydası olasıdır. Hem mevcut araç gereç ve materyallerin, hem de

yaratıcılığı, üretkenliği ve kalıcılığı sağlamak üzere tasarlanabilecek yeni materyallerin geliştirilip bir arada kullanılabilirliği mümkündür. Bu açıdan öğretmenlerin dışarıdan hazır alabilecekleri müzik araçlarıyla sınırlı kalmak yerine gündelik hayatta sıklıkla karşılaşılan, kolayca bulunabilen bir çok alet, araç ve gereci öğrencilerin kendi kendilerine üretebileceği sesleri sağlayan materyaller olarak seçip veya tasarlayıp geliştirebilme niteliklerinin müzik eğitiminde yaratıcılığa katkı sunması muhtemeldir.

İçerisinde görsel, işitsel konuların yanı sıra soyut kavramları da barındıran ve aynı zamanda kendine özgü yazma ve okuma sistematiğine sahip bir sanat disiplini olduğu vurgulanan müzik ve müzik eğitiminde; özellikle temel nota eğitimi ve süreler gibi konuların gerek teorik gerekse pratik olarak öğretilip kavratılması nota sisteminin temel düzeyde öğrenimi açısından oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle müzik eğitiminde materyal kullanımının; müzik dersindeki soyut kavramları somutlaştıracağı, teorik ve pratik anlamdaki öğrenmeleri kolaylaştıracağı ve böylece kazanımı hedeflenen müzikal davranışların elde edilerek kalıcılığın sağlanabileceği öngörülebilir.

1.2. Müzik Eğitiminde Nota Süreleri Ve Tartımların Öğretimi

1.2.1. Müzikte Nota Süreleri ve Tartımlar

Müzikte notaların dizek üzerindeki yerleri, o notaların hangi sesler olduğunu; notaların şekil ve biçimleri ise bu seslerin sürelerini ifade etmektedir. Notalar biçimsel farklılıklarıyla birbirinden ayırt edilerek notaların süreleri ifade edilir. Notalar; dizek üzerindeki yerleri ve biçimsel farklılıklarıyla belirtilen söz konusu seslerin hangi sesler olduğunu ve ne kadar zamanda icra edileceklerini göstermeye yarayan sembolik ifadelerdir. Tanımlar bölümünde tanımlanan tartımlar ise bu nota sürelerinin kendi aralarındaki süre ilişkileri ile gruplanmasıdır.

1.2.2. Müzikte Nota Süreleri ve Tartımlar Konusunun Önemi

Müzik eğitiminde notaların hangi sesler olduğunu anlamak amacıyla dizek üzerindeki yerleri öğretildikten sonra ikinci önemli konu seslerin süreleri

konusudur. Bu konu nota seslerinin doğru zamanda üretilebilmesi açısından oldukça önemlidir. Nota sürelerinin doğru zamanda seslendirilmesi zamansal açıdan ritmik yapıyı etkiler. Zira müziğin en önemli 3 ögesinden birisi olan ritim olgusunun önemi bilinmekle beraber; nota sürelerinin ve tartımların doğru zamanda seslendirilmemesi durumunda müziğin icrasına dönük önemli aksaklıklar ortaya çıkabilmektedir.

1.2.3. Süre ve Tartımlar Konusunda Kullanılan Mevcut Araçlar

Temel müzik eğitiminde nota süreleri ve tartımlar öğretilirken kullanılan çeşitli örnekler ve araçlar söz konusudur. Yaygın olarak müzik eğitiminde süreler “ta” hecesi; Türk müziği eğitiminde usul derslerinde “düm” “tek” heceleri ve nota gruplamaları ile oluşan tartımlar ise Ankara, Karaman, Terazi, Van gibi hatırlatıcı örnek sözcüklerin okunuş biçimlerinden faydalanılarak nota sürelerinin akılda kalıcılığını sağlamak amacıyla kullanılmaktadır. Ayrıca kalem, cetvel vs gibi sert cisimlerin başka bir cisme vurularak üretilmesiyle elde edilen sesler; söz konusu süre ve tartımların öğrenciye duyumsal olarak öğretilmesinde kullanılan araç gereçlerdir. En yaygın kullanılan yöntemlerden biri ise iki elin birbirine çarptırılması yöntemidir. Bu yöntemde bir el yukarıdan aşağı doğru diğer ele yönelttilerek çaptırılır ve bu hareket bir birim vuruşu ifade eder. Bilinen müzik aletlerinin yanı sıra öğretmenler; metronom aleti ve yeni teknolojik gelişmelerle çeşitli program ve mobil uygulamalardan da faydalanabilmektedirler.

1.2.4. Mevcut Öğretim Yöntemlerinin Sınırlılıkları

Nota süreleri ve tartımlar konusunda kullanılabilecek metronom aleti, çeşitli program ve uygulamalar teknik ve ekonomik imkanlar dahilinde olduğu için öğretmenler mevcut yöntemlerle çeşitli cisimleri ve en yaygın olarak da elleri birbirine çarptırma yöntemini kullanmaktadır. Cisimleri veya elleri birbirine çarptırma yönetiminde olası refleksif hatalar başta olmak üzere süre ve tartımlar konusunun teorik ve pratik anlamda öğrenilip kavranmasında bu çalışmanın ilgili başlıkları altında detaylıca ifade edilen bazı güçlükler ortaya çıkabilmektedir. Sürelerde zamanlamanın hesaplanması, süre katları ve oranlarının algılanması,

tempo unsuru ile karıştırılması gibi olası sorunlarla mevcut yöntemde muhtemel kavram ve ifade yetersizlikleri oluşabilmektedir. Bu konular çeşitli aletlerin ses çıkarılabilecek farklı alet ve zeminlere vurulması yardımıyla anlatıldığı gibi, uygulamada öğretmenlerin daha çok iki elleri arasında yukarıdan aşağı doğru dikey bir hareket ile birbirlerine çarptırılarak elde ettikleri birim vuruş yöntemi ile anlatılmaktadır. Bu yöntem öğretmen ve öğrencinin öncelikle reflekslerine bağlı olası bir risk içerebilmektedir. Yani; bir elin yukarıdan aşağı doğru belli bir hız ve denge gözetilerek öteki ele çarptırılmasıyla bir birim vuruş elde edilmeye çalışılırken; hız, aksaklık ve denge gibi olası fiziksel ve refleksif aksamaların ortaya çıkması olasıdır.

İkinci bir olası sorun ise bu yöntemle anlatılmak istenen birim sürenin içermesi gereken bir “başlangıç sesi” yani güçlü bir ana vuruş (İng: beat) mevcut olmadığı için vuruş ve ana vuruş kavramının somut duyumsal karşılığı tam olarak ortaya çıkamamaktadır. Üstelik bu durum kavramsal karşılıksızlık yaratabileceği gibi, bir elin öteki ele değdiği an ortaya çıkan görüntü ve algılanan ses esasen birim sürenin $\frac{1}{2}$ 'sine (yarısına) tekabül etmektedir. Ayrıca süreler konusunun ardından tartım veya gruplamalar anlatılırken $\frac{1}{4}$ (çeyrek) ve daha küçük birimlerin öğretilmesinde de, bu çeyrek ve daha küçük birimlerin görsel ve duyumsal açıdan “doğru ve eksiksiz ifadesinde” “el vuruşu tekniği” tek başına yetersiz kalabilmektedir. Bir elin öteki el yönünde, yukarıdan aşağı doğru yalnızca görsel olarak “iniş ve çıkışı” ile ifade edilmek istenen birim vuruş konusu anlatılmaya çalışılırken kavramsal, görsel ve duyumsal ifade açısından algılama güçlüğü yaratması söz konusu olabilmektedir. Zira görsel olarak birim vuruşun başlangıç anı üstteki elin yukarıdan ilk harekete geçtiği an olarak kabul edilirken üretilen ilk çarpma sesi ise üstteki elin diğer ele çaptığı ana tekabül etmektedir. Oysa bu yöntemde algılanan ilk sesin ortaya çıktığı an birim vuruşun başlangıç anına değil, birim vuruşun zamansal olarak yarısına denk gelmektedir. Birim vuruşun yarısından daha küçük zamanlara denk gelen vuruşlar ise gerek ortaya çıkan ve algılanan ses üretimi, gerekse görsel olarak öğreticinin kendi seslendirme yardımı olmadan bu hareketin içinde tam olarak ifade edilememektedir.

“Temel müzik eğitiminde notalar öğretilirken; nota sürelerinin teorik öğrenimi ve pratik uygulaması aşamalarında mevcut yöntem dışında daha verimli, açık ve anlaşılır şekilde tasarlanmış araç gereçler ile alternatif bir öğretim materyalinden faydalanarak öğrenmede kolaylık ve kalıcılığı sınama” bu araştırmada ele alınacak temel sorunsal olarak görülmektedir.

1.3. Problem

Yukarıda ifade edilen bilgiler çerçevesinde bu araştırmanın problem cümlesi şudur: Temel müzik eğitiminde nota süreleri ve tartımlar konusunda kullanılabilecek alternatif bir materyal uygulamasının başarıya etkisi var mıdır?

1.4. Araştırmanın Amacı

Yukarıdaki problem ve giriş bölümünde detaylıca ifade edildiği üzere mevcut yöntemde refleksif, duyumsal ve vuruş kavramı gibi bazı algısal ve kavramsal sorunlar ortaya çıkabileceği düşünülmektedir. Bu araştırmada mevcut yöntemlerin olası yetersizlikleri sorunsal olarak ele alınmış ve tasarlanmış olan Ritmik Tartım Saati Materyali ile bu olası sorunların çözümüne dair yeni bir eğitim materyali geliştirilmeye çalışılmış, teori ve pratik uygulamada notaların süreleri konusunun daha kolay, anlaşılır ve kalıcı bir şekilde öğretilmesi amaç edinilmiştir.

1.5. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma; konusu itibarıyla temel müzik eğitimimin en önemli temel basamağını oluşturan nota sürelerinin hem teorik öğrenimi hem de pratik uygulamasını birlikte ele alarak alternatif yöntem ve materyal kullanımı önerisi ile nota süreleri ve tartımlar konusunun alternatif bir materyal yardımı ile öğretimini araştırma konusu edinmektedir. Ayrıca bu araştırma; konusu ve uygulama araç gereci açısından alanında ilk araştırma olmakla beraber, uygulamada kullanılmak üzere tasarlanmış materyal ise araştırmacı tarafından geliştirilmiş özgün bir araç olup ilk defa bilimsel bir araştırmada kullanılacaktır. Araştırma sonunda elde edilen bulgular ve öneriler ışığında söz konusu materyalin geliştirilip üretilmesi ve temel müzik eğitimde gerek ülkemizde

gerekse yurtdışında kullanılmasına olanak sağlayabilmesi bakımından önemlidir.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma Van ili sınırlarında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı eğitim veren İpekyolu Ortaokulu 5. sınıf öğrencilerinden seçilen birer deney ve kontrol grubu ile sınırlı tutulmuştur. Ölçme aracı ise uzman görüşü alınarak araştırmacı tarafından geliştirilen bir durum tespit formu ile sınırlıdır. Araştırmada ön test-son test yöntemi ile yazılı ve sözlü uygulama ölçekleri kullanılmış ve bu araştırma deneysel çalışma yöntemi ile sınırlı tutulmuştur. Araştırma aynı zamanda yakın çevredeki akademisyen ve öğretmen görüşleri, imkanlar doğrultusunda ulaşılabilir yazılı kaynaklar ve görsel veriler ile desteklenmiştir.

1.7. Tanımlar

ÖĞRETİM MATERYALİ : “Öğrenme süreci içerisinde öğretmen tarafından değişik ortamlarda öğrencilere sunulan araçlardır. Bu araçlar; basılı materyaller, fotoğraflar, maketler, gibi ilk bakışta anlaşılır nesnelere olabileceği gibi içeriğine erişmek için daha yüksek teknolojiye gereksinim duyan ses kasetleri, videolar, CD'ler, internet sayfaları, çeşitli yazılımlar gibi ortamlarda da sunulabilir” (Civelek, 2011: 2).

MÜZİK EĞİTİMİ : “Bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müzikal davranışlar kazandırmaya ve onun müzikal davranışlarını değiştirme, geliştirme sürecidir” (Say, 2002; Akt. Erdoğan; 13).

RİTİM : “Ritim, bir olgunun varoluş süresini, onu oluşturan öğelerin kendi aralarında nasıl bölüştüğü ile ilgilidir...” (Göktepe, 2014: 44).

TARTIM : “Tartım (İng. **meter**), öğelerin ritmik ilişkileri ortaya konduktan sonra nasıl gruplaştıkları ile ilgili bir konudur. Temel gruplaşmalar 2'li ve 3'lüdür. Grup başları vurguludur. (...) Birimler, bir araya gelerek tartım gruplarını oluştururlar.” (Göktepe, 2014: 62).

1.8. Varsayımlar

Bu araştırma şu temel varsayımlara dayanmaktadır:

1. Araştırmanın örnekleminin evreni temsil ettiği,
2. Araştırma için ulaşılan kaynaklar ve elde edilen verilerin yeterli olduğu,
3. Öğrencilerin hazırbulunuşluklarının birbirine yakın ve yeterli olduğu,
4. Öğrencilerin genelde zamanın özelde ise saatin işleyiş mantığını ilköğretimin birinci kademesinde öğrenmiş oldukları,
5. Öğrencilerin algı düzeyleri farklı olmakla beraber eğitim öğretimdeki genel akademik başarı düzeylerinin Türkiye'nin aynı kademedeki her hangi bir yerindeki ortalama seviye ile aynı düzeyde olduğu,
6. Öğrencilerin müzikal zekalarının, müziğe ilgilerinin ve yeteneklerinin birbirine yakın düzeyde olduğu,
7. Eğitim imkanlarının ve fırsat eşitliğinin Türkiye'nin her yerinde ilköğretim 5. sınıf kademesindeki tüm öğrenciler için aynı olduğu varsayılmaktadır.

2. BÖLÜM

MATERYAL VE YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada neden-sonuç ilişkilerini belirlemeye çalışmak üzere doğrudan araştırmacının kontrolü altında, gözlenmek istenen verilerin üretildiği nicel bir model olan Deneme Modeli kullanılmıştır

2.2. Yöntem

Araştırmada yöntem olarak Deneysel Çalışma Yöntemi kullanılmıştır. Deneysel süreçte öntest-sontest deney-kontrol gruplu deneme deseni kullanılmıştır

2.3. Çalışma Grubu

Bu deneysel çalışma konusu itibarıyla Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanmış müfredat gereği nota süreleri konusunun anlatıldığı ilköğretim 5. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Çalışma grupları kontrol ve deney grupları olmak üzere 2 ayrı sınıftan oluşmaktadır. Eğitim kurumlarındaki yetkililerin yardımı ile kontrol grubu ve deney grubu olarak seçilecek sınıflar haftalık ders programı, öğrenci sayıları, kız ve erkek öğrenci dağılımı gibi unsurlar gözetilerek belirlenmiştir. Gruplar dengeli sayıda kız ve erkek öğrencilerden oluşan sınıflardan seçilmiştir. İlk aşamada gruplara öncelikle bir öntest ölçme sınavı uygulanmış, nota süreleri ve tartımlar konusundaki ön bilgi ve becerileri ölçülüp veriler rapor edilmiştir. Ardından kontrol grubuna süreler ve tartım konusunda mevcut yöntem ile eğitim verilirken, deney grubuna ise tasarlanan Ritmik Tartım Saati Materyali ile aynı konuda 4 ders saatine tekabül eden eşit süreli eğitim verilmiştir. Eğitim sürecinde kontrol grubu mevcut bilinegelen yöntem ile ellerin ve cisimlerin yardımı ile konuları işlemiştir. Deney grubu ise aynı konuyu tartım saati materyali ile uygulama yapıp işleyerek materyal destekli eğitim almıştır. Eğitim süresi sonunda deney ve gözlem grupları yazılı ve sözlü olmak üzere iki ayrı son-test ölçme sınavına tabi tutulmuştur. Yazılı ölçmede nota süreleri ve temel gruplamaların vuruş süreleri konusunda teorik

bir ölçme sınav yapılmıştır. Sözlü sınavda ise aynı konunun pratik uygulaması yaptırılarak uygulamalı ölçme işlemi gerçekleştirilmiştir. Her iki grubun yazılı ve sözlü ölçme sınavları değerlendirilip sonuçlar veri olarak toplanmıştır.

2.4. Materyal

Bu araştırma kapsamında kullanılacak olan materyal araştırmacı tarafından öğretim materyali tasarlama ilkeleri gözetilerek tasarlanmış olan Ritmik Tartım Saati materyalidir. Ritmik Tartım Saati materyali müzik eğitiminin temel konularından olan nota süreleri ve tartımları öğretirken öğrencinin konuyu hem teorik hem de pratik olarak kavrayıp süre ve tartımları uygulayabileceği şekilde tasarlanmış bir materyaldir.

2.4.1 Ritmik Tartım Saati Materyali

2.4.1.1. Materyalin Amacı

Araştırmada kullanılan materyalin öncelikli amacı nota süreleri ve tartımlar konusu öğretilirken öğrencilere disiplinler arası ilişki kurma becerisi kazandırmaya çalışmaktır. Materyal hazırlama ilkeleri gözetilerek tasarlanmış bu materyal öğrenciye saat ve zaman olgusu ile ritmik düşünme becerisi arasında ilişki kurma becerisini hedeflemektedir. Bu yaklaşımla öğrenciler için somuttan soyuta, kolaydan zora, yakından uzağa ve basitten karmaşığa doğru öğretim ilkelerine uygun yeni bir öğretim aracı geliştirme amaçlanmaktadır.

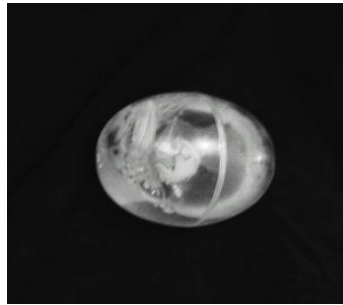
2.4.1.2. Materyalin Mekanik ve İşlevsel Yapısı

Bu materyal analog bir saati andıran, iç çevresi 12 eşit parça şeklinde çizgi ve her çeyrek dilime 3, 6, 9 ve 12. dilimlere denk gelecek şekilde numaralandırma ile işaretlenmiş, görsel olarak ilgi çekici kılınmak üzere boyanmış, kenarları kapalı yuvarlak bir tepsi olarak tasarlanmıştır.

Şekil 1. Materyalin Mekanik Yapısı

Tepsinin içerisine yerleştirilmiş küre şeklinde bir top mevcuttur. Bu top tepsinin içerisinde kapalı olan kenarlara yaslanıp materyal dairesel hareket ettirilerek döndürülmek koşulu ile saat yönünde hareket ettirilebilmektedir. Tepsiye uygulanacak olan dairesel hareket merkez kaç kuvveti ile topu kenardan saat yönüne doğru, tepsinin çevresini turlayabilecek şekilde ve istenilen hızda hareket ettirmektedir. Bu hareketin ivmesi ile içerisindeki topun hızı da doğru orantılı olarak kontrollü bir şekilde değiştirilebilmektedir.

Şekil 2. Materyal iç çevresinde hareket ettirilen küre şeklindeki top

Şekil 3. Küre şeklindeki topun materyal üzerindeki başlangıç yeri

Tepsinin analog saat mekanizmasına denk gelecek şekilde 0-12 noktasına zil görevi ile bırakılmış metal bir parçacık vardır. Bu metal zil materyaldeki tek farklı ses karakterine sahip olduğu için topun dönüşü ile her bir turda ilk ve ana vuruşu seslendirecektir.

Şekil 4. Materyal içindeki başlangıç zili

Materyalin analog saat mekanizmasının 3, 6 ve 9 noktalarına denk gelen ve devreye sokulduğunda topun her çaptığı anda ana vuruştan daha farklı karakterde tok bir ses ortaya çıkarabildiği ek parçacıklar yerleştirilmek üzere tasarlanmıştır. Böylece 12 noktasındaki metalik zil ana vuruş olan 1 birim vuruşu seslendirmektedir. Daha tok bir ses üreten diğer parçacıklar yerlerine yerleştirildiğinde ise; 3 ve 9 noktalarında 1/4'lük (çeyrek) vuruşları, 6 noktasındaki parçacık ise 1/2'lik (yarım) vuruşu seslendirerek ifade edebilecek şekilde hazırlanmıştır. Zira saat mekanizmasının 12 veya 24 parçadan oluşan süre bölüşüm ve işleyiş mantığı ile müzikteki bir birim vuruş ve daha üst ve alt

birimlerdeki sürelerin zamansal ve oransal ilişkisi birbirine oldukça uymaktadır. Bu materyal ile 4'lük ve daha alt birimler seslendirilebildiği gibi aynı zamanda hız yani tempo olgusu da ivme farkı yaratılarak öğrenciye kavratılabilmektedir. Tercihen metronom aletinin yardımı ile hız değiştirilerek metronom ana vuruşu materyalin 0-12 noktasında elde edilen ana vuruşa denk getirilecek şekilde egzersizler yapılabilir ve böylece müzikte hız yani tempo konusu işlenebilmektedir.

2.4.1.3. Materyalin Çalışma Prensipleri ve Uygulanma Kılavuzu

Ritmik Tartım Saati materyali ile süre ve tartımlar konusu; aşamalı olarak basitten karmaşığa, kolaydan zora, somuttan soyuta, bilinenden bilinmeyene doğru öğretim ilkelerine uygun şekilde işlenip uygulanabilmektedir.

Materyal öncelikle şekli ve saate benzer yapısı itibarıyla öğrencilere tanıtılır. Müzikte nota sürelerinin bilinen anlamda zaman ve saat olgusu ile aynı prensipte işlediği ifade edilir. Yani belirli bir zaman aralığındaki periyodik vuruşların esasen saatin ve zamanın akış disiplini ile paralellik gösterdiği vurgulanır. Saatin başlangıç noktası olarak kabul edilen 12 noktası materyalin de ana vuruş noktası olarak kabul edilir. Öncelikle 12 noktasındaki zil devre dışı bırakılarak tepsiye top yerleştirilip saat yönünde hareket ettirilir. Top tepsi içerisinde belli bir hızla dönerken hiçbir periyodik vuruş üretilmediği için ritim olgusunun henüz ortaya çıkmamış olduğu ifade edilir. Ardından 12 noktasındaki zil devreye sokularak ilk periyodik vuruş ile ritim olgusunun artık başlamış olduğu belirtilir. Ardından tepsinin hareketi hızlandırılıp yavaşlatılarak içerisindeki topun 12 noktasına periyodik vuruş hızının da değiştiği anlatılır ve böylece hız yani tempo olgusu öğretilip kavratılmış olur. Daha sonra 12 noktasında periyodik olarak üretilen vuruşun 1 birim vuruş olduğu ifade edilir. Bu 1 birim vuruşun değerine tekabül eden 4'lük notanın süresini ifade eden şekli çizilerek öğretilir. Bu ana birim öğretildikten sonra bir turun 1 tam vuruş olarak kabul edildiği ve her bir turda artık ara vuruşlar ortaya çıkarılabileceği anlatılır. Ara vuruşlar öncelikle eşit oranlara denk gelen 6 noktasında, ardından ise 3 ve

9 noktalarında da üretilebilirliği düşündürülür ve böylece aşamalı olarak 1 tam vuruş içerisindeki gruplamaları ifade eden tartım konusuna giriş yapılır.

12 noktasındaki farklı sesteki ana vuruş sürekli ve sabit kalmak üzere diğer parçacıklar sırayla; 6 noktasına yerleştirilerek 2 yarım; 3, 6 ve 9 noktalarına yerleştirilerek 4 çeyrek; 6 ve 9 noktalarına yerleştirilerek 1 yarım + 2 çeyrek; 3 ve 6 noktalarına yerleştirilerek 2 çeyrek + 1 yarım; 3 ve 9 noktalarına yerleştirilerek 1 çeyrek + 1 yarım + 1 çeyrek; 3 noktasına yerleştirilerek 1 çeyrek + 1,5 yarım; 9 noktasına yerleştirilerek 1,5 yarım + 1 çeyrek; son olarak da 4 ve 7 noktalarına yerleştirilerek üçleme denilen $1/3 + 1/3 + 1/3$ tartımları öğretilir.

Şekil 5. Bir tam vuruşluk tartım düzeneği (Van)

Şekil 6. 0,5 + 0,5 vuruşluk tartım düzeneği (İzmir)

Şekil 7. 0,75 + 0,25 vuruşluk tartım düzeneği (Hepsi)

Şekil 8. 0,25 + 0,75 vuruşluk tartım düzeneği (Güzel/Pırlı)

Şekil 9. 0,25 + 0,5 + 0,25 vuruşluk tartım düzeneği (Terazi)

Şekil 10. 0,25 + 0,25 + 0,5 vuruşluk tartım düzeneği (Karaman)

Şekil 11. 0,5 + 0,25 + 0,25 vuruşluk tartım düzeneği (Ankara)

Şekil 12. 0,25 + 0,25 + 0,25 + 0,25 vuruşluk tartım düzeneği (Gelibolu)

2.4.1.4. Materyalin Sağlayacağı Olası Faydalar

Mevcut yöntemin sınırlılıkları başlığı altında detaylıca ifade edilen elle vuruş yönteminin olası eksikliklerinin başında mevcut yöntemde bir birim vuruşun başlangıç sesinin belli olmama, seslendirme bakımından net ifade edilememe sorunsalı vurgulanmıştı. Araştırmada konuyu anlatmak için tasarlanmış Ritmik Tartım Saati materyali ile birim vuruşun başlangıç sesi belli

olup, yarım ve çeyrek sesler ise teorik öğretiyile tutarlı bir şekilde hesaplanıp, yerleştirilip ortaya çıkarılabilmektedir. Materyal öğrencilere saatin çalışma prensibinden yola çıkarak disiplinler arası düşünme becerisi kazandırabileceği gibi aynı zamanda müzik öğretmenlerinin nota süreleri ve tartımlar konusunu anlatırken faydalanabilecekleri bir öğretim materyali olarak derslerde kullanılabilir. Müzik öğrenimi denildiğinde insanların farklı bir okuma ve yazma sistemi olan notaları öğrenme konusundaki zorluk algılarını ve ön yargılarını belli ölçüde değiştirebilir ve temel müzik eğitiminin daha anlaşılabilir, ulaşılabilir olmasına katkı sağlayabilir. Ayrıca materyal mekanik açıdan basit, ekonomik ve ulaşılabilir malzemelerden üretilebildiği için tasarımı kolay, teknik açıdan ise öğrencilerin teorik konuyu pratikte görerek, dokunarak, yaşayarak bire bir uygulamasına olanak sağlayabilir.

2.4.1.5. Materyalin Geliştirilebilirliği

Materyal eldeki imkanlar dahilinde ve materyal tasarım ilkeleri doğrultusunda evde basitçe hazırlanmıştır. Bu deneysel çalışmada kullanılan materyal esasen daha kapsamlı ve kullanışlı olası bir tasarımın prototipidir. Kullanılabilecek farklı kalite ve nitelikte malzemeler ile tasarlanabilecek bir Ritmik Tartım Saati materyali uygulama kolaylığı ve verimlilik açısından daha anlaşılır ve kalıcı öğrenme sağlayabilir. Endüstriyel mühendislik tasarımı ile daha ufak boyutlarda, sınıflarda hatta öğrencilerin çantalarında taşınabilecek birer oyun ve öğrenme aracı olarak üretilebilir, müzik eğitimine oyuncak veya oyun aracı boyutuyla da katkı sağlayabilir. Ayrıca bu materyale ritmik işlevinin yanı sıra nota seslerinin de üretilebileceği bir ek tasarım geliştirmek mümkün olabilir. Böylece notaların süreleri ve tartımların yanı sıra notaların sesleri de üretilerek öğrenme hedefine farklı ve çoklu bir boyut katılabilir.

2.5. Veri Toplanması

2.5.1. Geliştirilen Materyalin Eğitime Etkisini Ölçme Çalışması

Araştırmada söz konusu materyalin nota süreleri ve tartımlar konusuna etkisi deneysel bir çalışma ile ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı orta öğretim kademesindeki okullarının 5. sınıf müfredatında nota süreleri, ritim ve tartımlar konusu işlenmektedir. Bu nedenle araştırmada deney ve kontrol grubu olarak Van ili sınırları içerisindeki İpekyolu Ortaokulu 5C ve 5A sınıfları için ilgili Milli Eğitim Müdürlüğü'nden Ek 2.'de sunulan gerekli izinler alınarak araştırma çalışması başlatılmıştır.

2.5.1.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Milli Eğitim Bakanlığı İpekyolu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı İpekyolu Ortaöğretim Okulu oluşturmuştur.

Araştırmanın örneklemini çalışma grubu olarak İpekyolu Ortaöğretim Okulu 5. sınıflarından 5/A ve 5/C sınıfları oluşturmuştur.

Tablo 1. Araştırmaya dahil olan şubelerin öğrenci sayıları ve cinsiyet dağılımları

Şube/Sınıf	Kız Öğrenci Sayısı	Erkek Öğrenci Sayısı	Toplam Öğrenci Sayısı
5/A (Kontrol Grubu)	18	11	29
5/C (Deney Grubu)	17	13	30

Çalışma grubu içerisinde yer alan deney grubu 18 kız 11 erkek öğrenci olmak üzere toplam 29 öğrenciden oluşmaktadır. Kontrol grubu ise 17 kız 13 erkek olmak üzere toplam 30 öğrenci mevcudundan ibarettir.

2.5.1.2. Yazılı ve Uygulama Testlerinin Hazırlanması

Araştırmada kullanılan öntest-sontest yönteminde ölçme arası olarak kullanılmak üzere notalarda süre ve tartımlar konusunda eklerde sunulmuş olan yazılı ve uygulama soruları 4 müzik öğretmenin zümre çalışması ile 3 sayfalık sınav kağıdı olarak hazırlanmıştır. Yazılı sınav kısmında öğrencilerin nota süreleri ve tartımlar konusunda teorik bilgileri ölçülmeye çalışılmıştır. Bu

bölümde 4'lük, 8'lük ve 16'lük notalar ve 4 ayrı tartımın süre değerleri toplam 8 soruda çoktan seçmeli test olarak sorulmuştur. Uygulamalı sınav bölümünde ise 8 temel tartımın görsel sembolleri öğrencilere gösterilerek tekabül eden süreyi seslendirmeleri istenmiş, böylece bu aşamada nota süreleri ve tartımlar konusu pratik olarak ölçülmeye çalışılmıştır.

2.5.1.3. Materyalin Uygulanması ve Deneysel Çalışma Süreci

Deneysel çalışma süreci gerekli izinler alınıp hazırlıklar tamamlandıktan sonra deney ve kontrol gruplarının haftalık ders programlarında belirlenmiş müzik dersi saatinde uygulanmaya başlanmıştır. İlk derste deney ve kontrol grupları araştırmada kullanılmak üzere hazırlanan yazılı ve uygulama sınavı ile önteste tabi tutulmuş ve sonuçlar kayıt altına alınmıştır. Sonraki 4 hafta boyunca kontrol grubuna okulun mevcut müzik öğretmeni tarafından bilinegelen yöntem ve araçlarla eğitim verilmiştir. Deney grubuna ise araştırmacı tarafından nota süreleri ve tartımlar konusu için tasarlanan eğitim materyali ile uygulanma klavuzu başlığında detaylıca anlatıldığı şekilde aynı süre boyunca materyal destekli eğitim verilmiş, işlenen dersler kamera kayıtları ile arşivlenmiştir. Eğitim süreci tamamlandıktan sonra 6. hafta aynı ölçek her iki gruba yeniden uygulanarak gruplar sonteste tabi tutulmuş ve sonuçlar kayıt altına alınmıştır. Öntest-sontest yazılı ve uygulama sınavları ve işlenen dersler kamera çekimi ile kayıt altına alınıp arşivlenmiştir.

2.5.1.4. Ölçme ve Değerlendirme Aşaması

Öntest-sontest yöntemi ile uygulanan yazılı ve sözlü uygulama sınav sorularının puanlamaları ölçek hazırlama sürecinde belirlenmiştir. Yazılı sınavda nota süreleri ve tartımlar konusunda teorik bilgi, uygulama sınavında ise aynı konudaki pratik uygulama bilgi ve becerisi ölçülmeye çalışılmıştır. Yazılı sınavda 8 soru sorulmuş, bu sınav toplam 100 puan üzerinden eşit oranda 12,5'er puan dağılımı ile hesaplanmıştır. Aynı şekilde sözlü uygulama sınavında da 8 soru sorulmuş, bu sınav da toplam 100 puan üzerinden eşit oranda 12,5'er puan

dağılımı ayrıca hesaplanmıştır. Sonuçlar kayıt altına alınıp sınav kağıtları arşivlenerek ham veriler elde edilmiştir.

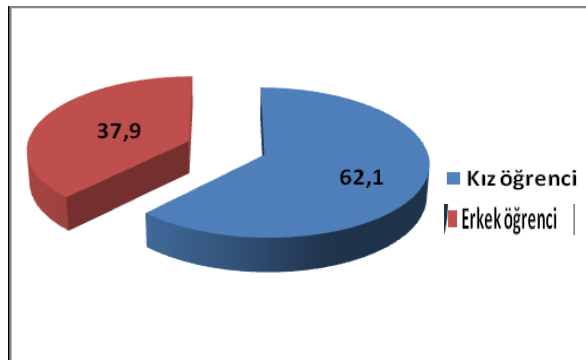
2.5.1.5. Test sonuçları ve Elde Edilen Ham Veriler

Araştırmanın ölçme ve değerlendirme sürecinde test sonuçları ile elde edilen ham veriler Excel programına aktarılarak ortalamalar hesaplanmış ve kayıt altına alınarak arşivlenmiştir. Ham verilerin kaydedilmesi işleminde her iki grubun kız ve erkekler öğrencileri farklı kodlarla sıralanmıştır. Kontrol grubunda kız öğrenciler KK, erkek öğrenciler KE olarak, deney grubunda ise kız öğrenciler DK, erkek öğrenciler DE olarak kodlanıp numaralandırılmıştır. Her iki grubun da öntest-sontest sınav sonuçları ile edilen ham veriler Ek 2.'de sunulmuştur.

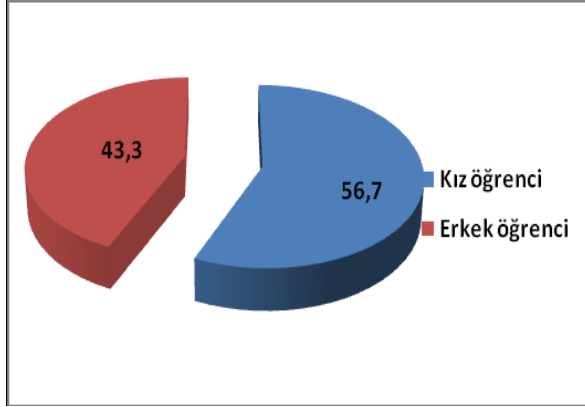
2.6. Veri Analizi

Araştırmada elde edilen ham veriler; uzman istatistikçiler tarafından tanımlayıcı istatistikler, t testi, anova gibi istatistiksel teknikler kullanılarak SPSS hazır paket programı yardımıyla analiz edilerek grafik, tablo ve şekiller yardımı ile aşağıda sunulmuştur.

2.6.1. Cinsiyet Dağılımı

Şekil 13. Kontrol grubu cinsiyet dağılımlarını gösteren frekans grafiği

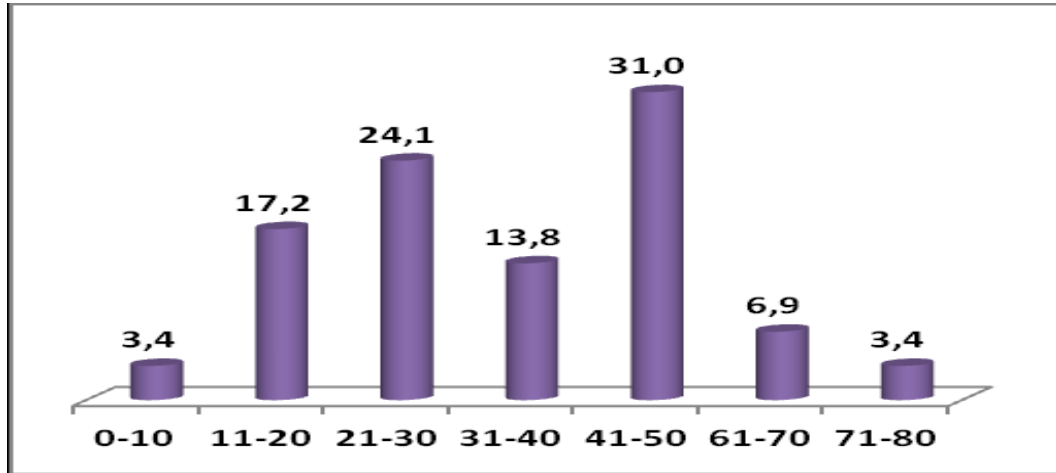

Şekil 14. Deney grubu cinsiyet dağılımlarını gösteren frekans grafiği

Şekil 13. ve Şekil 14'teki grafiklerde görüldüğü üzere kontrol grubunda % 62,1 oranında kız öğrenci %37,9 oranında ise erkek öğrenci; deney grubunda ise % 56,7 oranında kız öğrenci, % 43,3 oranında ise erkek öğrenci yer almıştır. Bu verilerden yola çıkarak her iki grupta da kız öğrenci sayısının erkek öğrenci sayısından fazla olduğu görülmektedir.

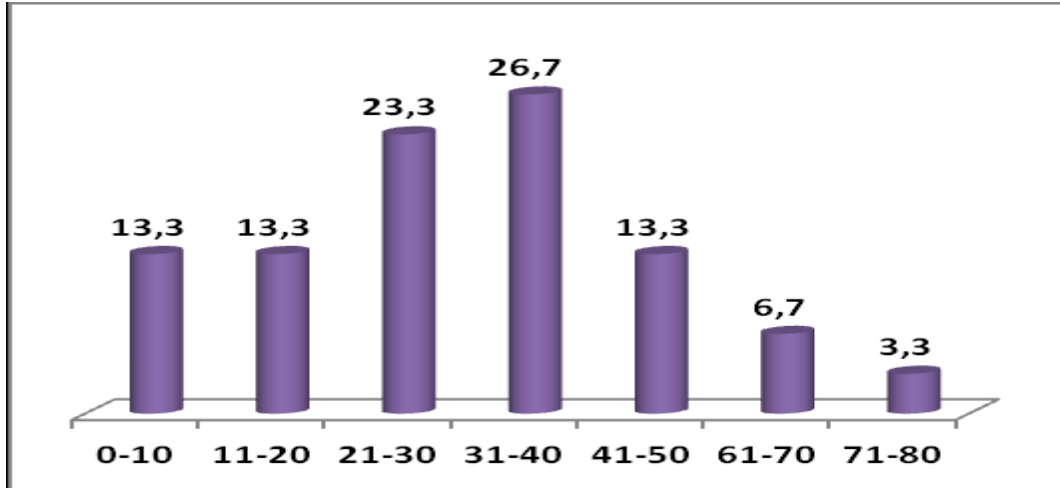
2.6.1. Ön Test Sonuçları

2.6.1.1.Ön Test Yazılı Sınavı Sonuçları

Ort: 36,4

Şekil 15. Kontrol grubu ön test yazılı sınav ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği

Ort: 30,8

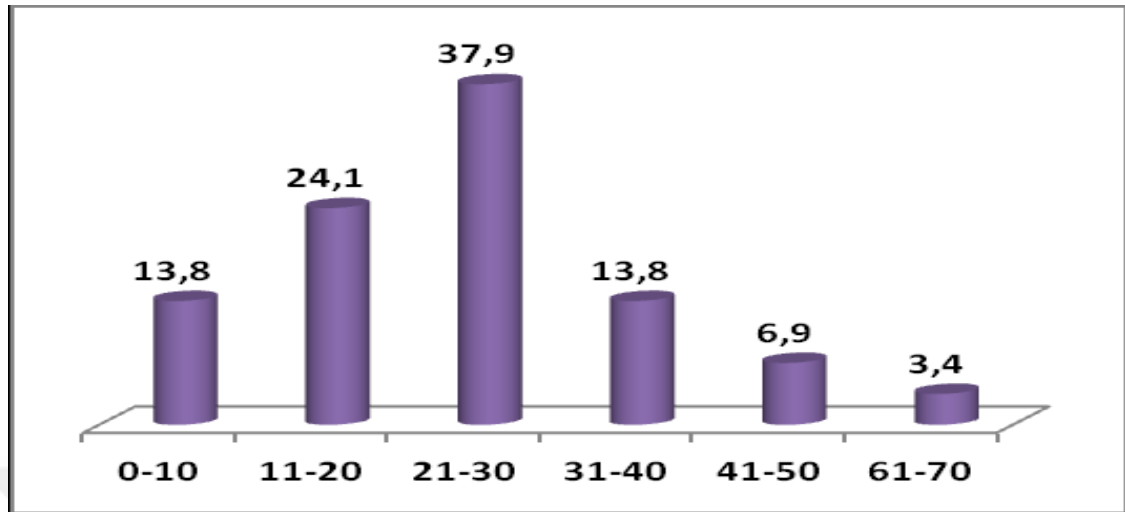
Şekil 16. Deney grubu ön test yazılı sınav ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği

Şekil 15'teki grafikte kontrol grubunun ön test yazılı sınav ortalaması ve alınan puanların frekans dağılımı gösterilmektedir. Grafik incelendiğinde kontrol grubunun ortalamasının 36,4 puan, tepe değerinin (mod) 41-50 puan aralığında olduğu görülmektedir.

Şekil 16'daki grafikte ise deney grubunun ön test yazılı sınav ortalaması ve alınan puanların frekans dağılımı gösterilmektedir. Grafik incelendiğinde deney grubunun ortalamasının 30,8 puan, tepe değerinin (mod) 31-40 puan aralığında olduğu görülmektedir.

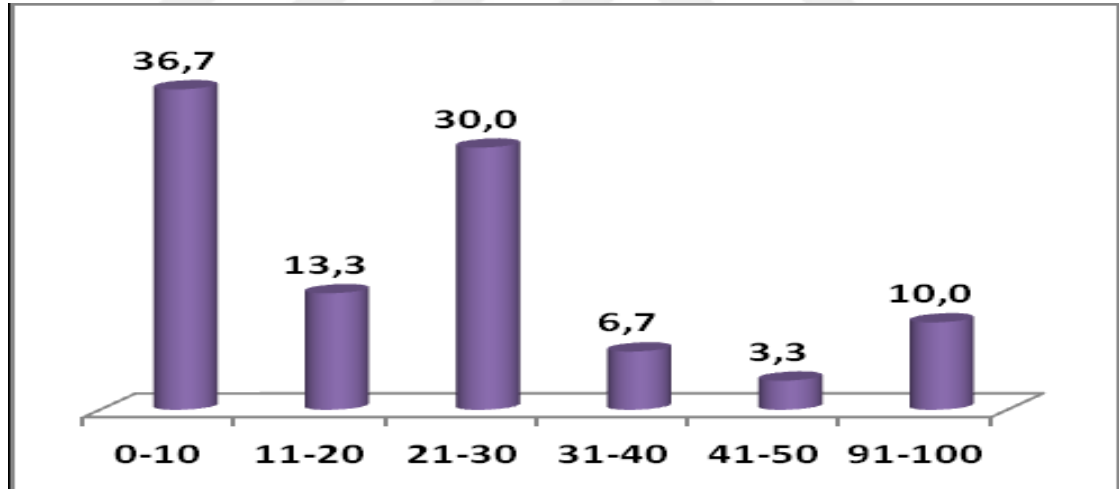
Her iki grubun ön test yazılı sınav ortalamaları karşılaştırıldığında ise ortalamaların birbirine yakın fakat kontrol grubunun 5,6 puanlık bir farkla nispeten deney grubuna göre ilk yazılı sınavda daha başarılı olduğu görülmektedir.

2.6.1.2. Ön Test Uygulama Sınavı Sonuçları

Ort: 21,7

Şekil 17. Kontrol grubu ön test uygulama sınav ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği

Ort: 12,7

Şekil 18. Deney grubu ön test uygulama sınav ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği

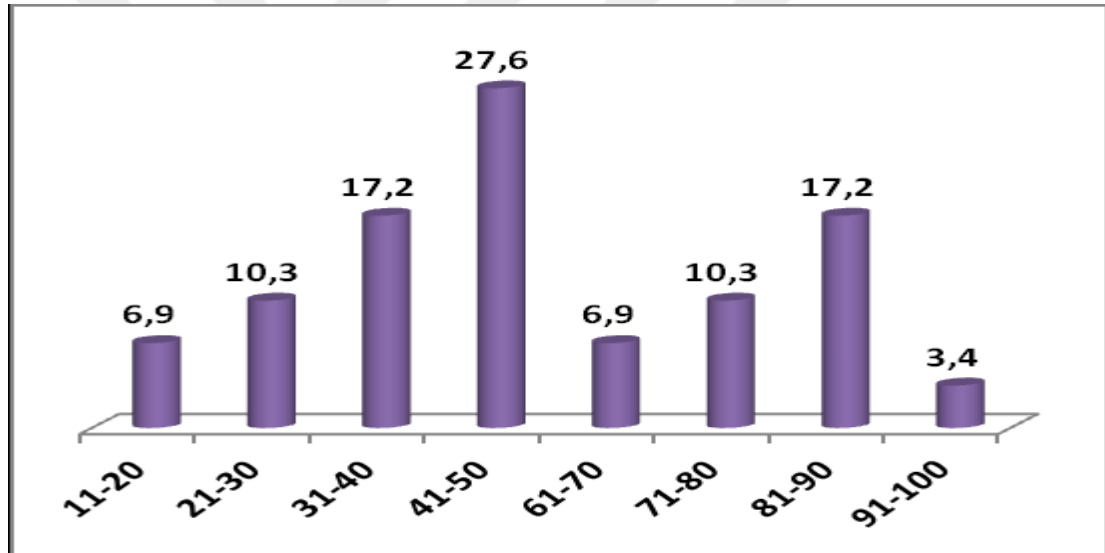
Şekil 17'deki grafikte kontrol grubunun ön test uygulama sınav ortalaması ve alınan puanların frekans dağılımı gösterilmektedir. Grafik incelendiğinde kontrol grubunun uygulama sınavındaki ortalamasının 21,7 puan, tepe değerinin (mod) 21-30 puan aralığında olduğu görülmektedir.

Şekil 18'deki grafikte ise deney grubunun ön test uygulama sınav ortalaması ve alınan puanların frekans dağılımı gösterilmektedir. Grafik incelendiğinde deney grubunun uygulama sınavındaki ortalamasınının 12,7 puan, tepe değerinin (mod) 0-10 puan aralığında olduğu görülmektedir

Her iki grubun ön test uygulama sınav ortalamaları karşılaştırıldığında ise ortalamaların düşük ve birbirine yakın olduğu söylenebilir. Fakat kontrol grubunun 9 puanlık bir farkla ilk uygulama sınavında da deney grubuna göre nispeten daha başarılı olduğu görülmektedir.

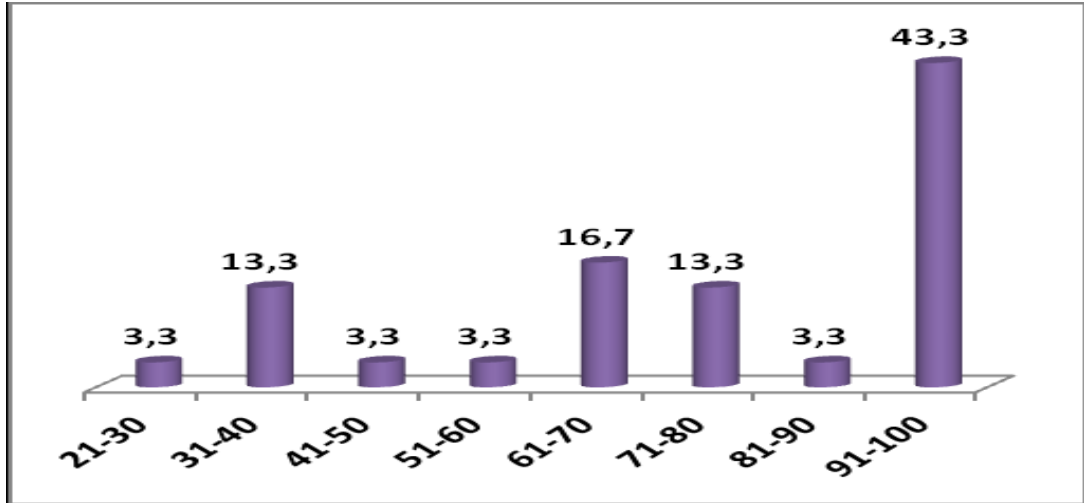
2.6.2. Son Test Sonuçları

2.6.2.1. Son Test Yazılı Sınavı Sonuçları

Ort: 55,2

Şekil 19. Kontrol grubu son test yazılı sınav ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği

Ort: 75,8

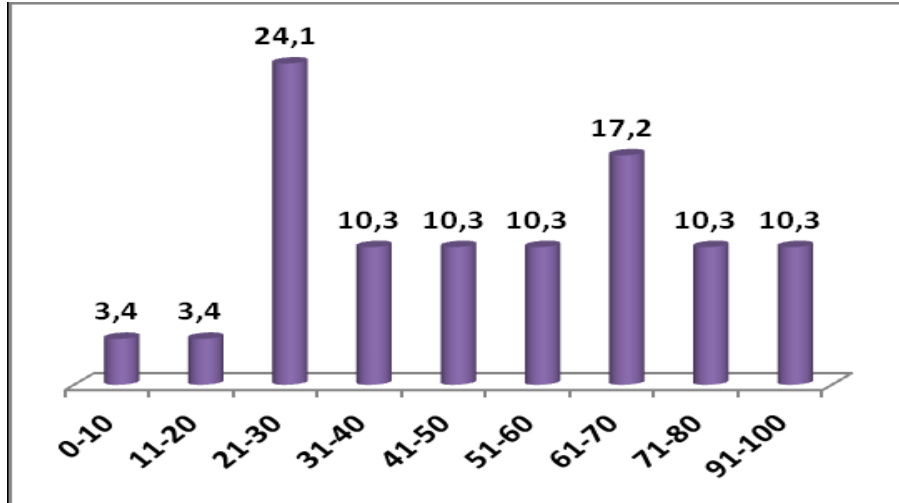
Şekil 20. Deney grubu son test yazılı sınav ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği

Şekil 19'deki grafikte kontrol grubunun son test yazılı sınavda alınan puanların frekans dağılımı gösterilmektedir. Kontrol grubunun ortalamasının 55,2 puan, tepe değerinin (mod) 41-50 puan aralığında olduğu görülmektedir.

Şekil 20'deki grafikte ise deney grubunun son test yazılı sınav ortalaması ve alınan puanların frekans dağılımı gösterilmektedir. Grafik incelendiğinde deney grubunun ortalamasının 75,8 puan, tepe değerinin (mod) 91-100 puan aralığında olduğu görülmektedir.

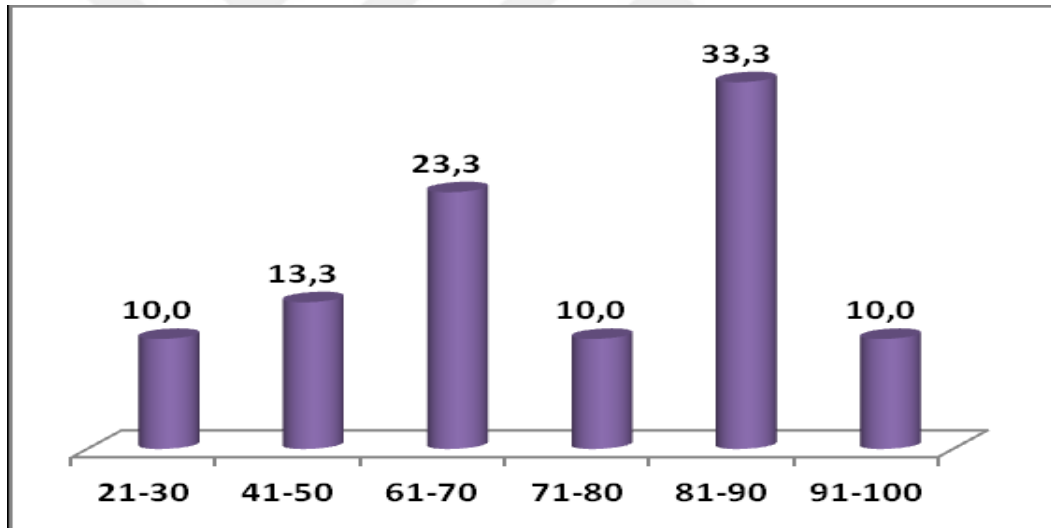
Grupların ilk ve son test yazılı sınav ortalamaları kendi içinde karşılaştırıldığında her iki grubun da ortalamalarında artış yaşandığı görülmektedir. Bu durumda her iki grubun da nota süreleri ve tartımlar konusunda teorik öğrenme açısından kazanımlar elde ettiği yani her iki grupta da teorik açıdan belli bir öğrenmenin gerçekleşmiş olduğu söylenebilir. İki grubun son test yazılı sınav ortalamaları birbirleri ile karşılaştırıldığında ise deney grubunun 20,6 puanlık bir farkla kontrol grubuna göre son yazılı sınavında daha başarılı olduğu görülmektedir.

2.6.2.2 Son Test Uygulama Sınavı Sonuçları

Ort: 53,7

Şekil 21. Kontrol grubu son test uygulama sınav ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği

Ort: 68,9

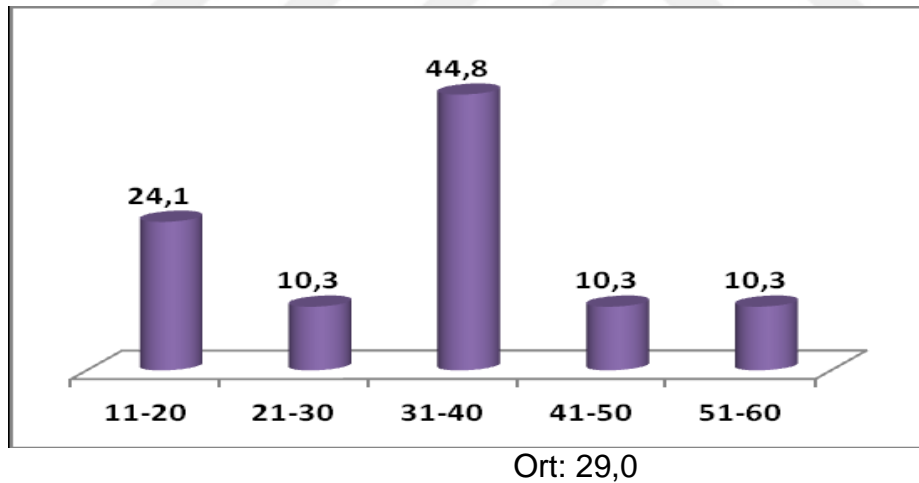
Şekil 22. Deney grubu son test uygulama sınav ve puanların frekans dağılım grafiği

Şekil 21'deki grafikte kontrol grubunun son test uygulama sınav ortalaması ve alınan puanların frekans dağılımı gösterilmektedir. Grafik incelendiğinde kontrol grubunun son uygulama sınavındaki ortalamasının 53,7 puan, tepe değerinin (mod) 21-30 puan aralığında olduğu görülmektedir.

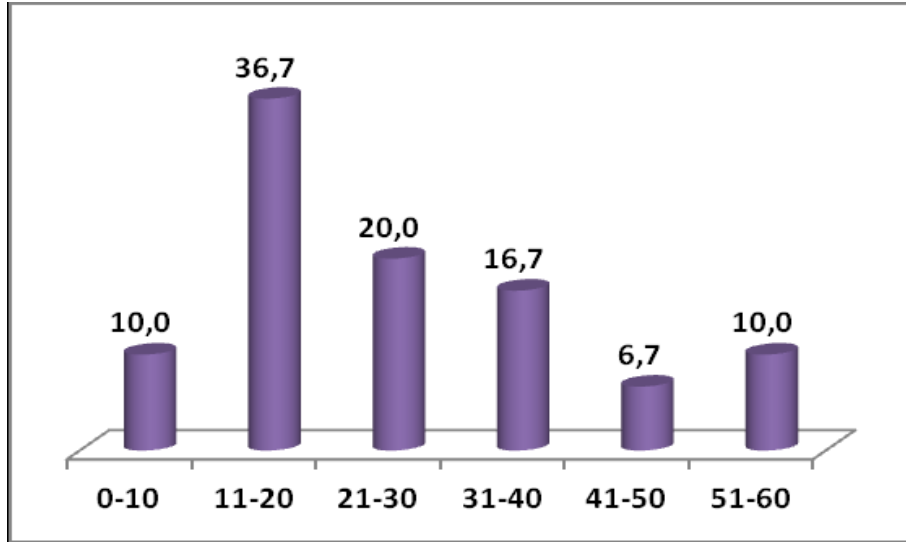
Şekil 22'deki grafikte ise deney grubunun ön test uygulama sınav ortalaması ve alınan puanların frekans dağılımı gösterilmektedir. Grafik incelendiğinde deney grubunun son uygulama sınavındaki ortalamasının 68,9 puan, tepe değerinin (mod) 81-90 puan aralığında olduğu görülmektedir

Grupların ilk ve son test uygulama sınav ortalamaları kendi içinde karşılaştırıldığında her iki grubun da ortalamalarında artış yaşandığı görülmektedir. Bu durumda her iki grubun da nota süreleri ve tartımların pratikte seslendirilmesi konusunda kazanımlar elde ettiği yani pratik uygulama açısından da her iki grupta da belli bir öğrenmenin gerçekleşmiş olduğu söylenebilir. İki grubun son test uygulama sınav ortalamaları birbirleri ile karşılaştırıldığında ise deney grubunun 15,2 puanlık bir farkla kontrol grubuna göre son uygulama sınavında da daha başarılı olduğu görülmektedir

2.6.3. İlk İki Testin Ortalamaları

Şekil 23. Kontrol grubu ilk iki test ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği

Ort: 21,0

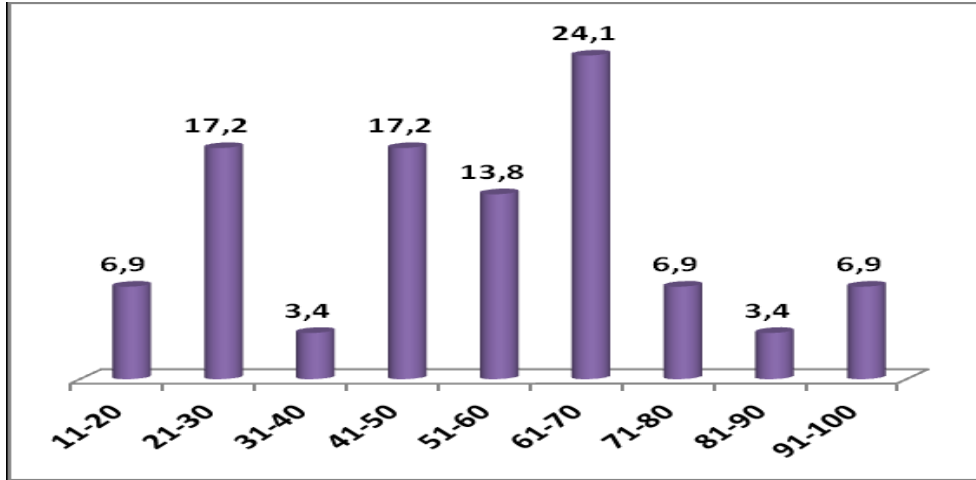
Şekil 24. Deney grubu ilk iki test ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği

Şekil 23'teki grafikte kontrol grubunun öntest aşamasında ilk iki test sınav ortalaması ve alınan puanların frekans dağılımı gösterilmektedir. Grafik incelendiğinde kontrol grubunun ön test sınavlarındaki ortalamasının 29,0 puan, tepe değerinin (mod) 31-40 puan aralığında olduğu görülmektedir.

Şekil 24'teki grafikte ise deney grubunun öntest aşamasında ilk iki test sınav ortalaması ve alınan puanların frekans dağılımı gösterilmektedir. Grafik incelendiğinde deney grubunun ön test sınavlarındaki ortalamasının 21,0 puan, tepe değerinin (mod) 11-20 puan aralığında olduğu görülmektedir.

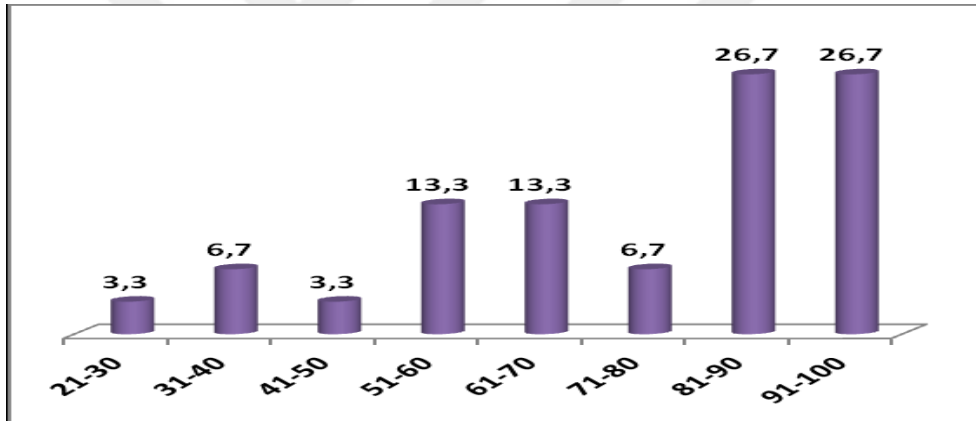
Her iki grubun ön test sınavlarındaki ortalamaları karşılaştırıldığında ise ortalamaların düşük ve birbirine yakın olduğu söylenebilir. Fakat kontrol grubunun 8 puanlık bir farkla deney grubuna göre ön test sınavlarında nispeten daha başarılı olduğu görülmektedir.

2.6.4. Son İki Testin Ortalamaları

Ort: 54,4

Şekil 25. Kontrol grubu son iki test ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği

Ort: 72,3

Şekil 26. Deney grubu son iki test ortalama ve puanların frekans dağılım grafiği

Şekil 25'teki grafikte kontrol grubunun son iki test sınav ortalaması ve alınan puanların frekans dağılımı gösterilmektedir. Grafik incelendiğinde kontrol grubunun son test sınavlarındaki ortalamasının 54,4 puan, tepe değerinin (mod) 61-70 puan aralığında olduğu görülmektedir.

Şekil 26'daki grafikte ise deney grubunun son iki test sınav ortalaması ve alınan puanların frekans dağılımı gösterilmektedir. Grafik incelendiğinde deney grubunun son test sınavlarındaki ortalamasının 72,3 puan olduğu, 81-90 ve 91,100 puan aralığında iki ayrı tepe değerinin (mod) olduğu görülmektedir.

Grupların son test sınav ortalamaları kendi içinde karşılaştırıldığında her iki grubun da ortalamalarında artış yaşandığı görülmektedir. Bu durumda her iki grubun da nota süreleri ve tartımlar konusunda teorik ve pratik öğrenme açısından kazanımlar elde ettiği, böylece hem teorik hem de pratik uygulama açısından her iki grupta da belli bir öğrenmenin gerçekleşmiş olduğu söylenebilir. İki grubun son iki test ortalamaları birbirleri ile karşılaştırıldığında ise deney grubunun 17,9 puanlık bir farkla son iki test sınavlarında kontrol grubuna göre nispeten daha başarılı olduğu görülmektedir

2.6.5. Cinsiyete Göre Başarı Dağılımları

Araştırmada öntest-son test sınav sonuçlarından elde edilen verilerin cinsiyet bazlı analizinde aşağıdaki bulgular elde edilmiştir.

Tablo 2. Deney grubu / cinsiyete göre ilk iki sınav ortalamaları ve puanların frekans dağılım tablosu

Cinsiyet		11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	Toplam
Kız öğrenci	Sayı	6	2	8	2	0	18
	Yüzde	33,3	11,1	44,4	11,1	0,0	100,0
Erkek öğrenci	Sayı	1	1	5	1	3	11
	Yüzde	9,1	9,1	45,5	9,1	27,3	100,0
Toplam	Sayı	7	3	13	3	3	29
	Yüzde	24,1	10,3	44,8	10,3	10,3	100,0

Kızlar Ort: 19,9

Erkekler Ort: 30,9

Tablo 2'deki veriler kontrol grubunun ön test aşamasında ilk iki test sınav ortalaması ve alınan puanların frekans dağılımını cinsiyet bazlı göstermektedir. Tablodaki veriler incelendiğinde kontrol grubundaki erkeklerin ön test sınavlarındaki ortalamasının 30,9 puan, tepe değerinin (mod) 31-40 puan aralığında, kızların puan ortalamalarının 19,9 puan, tepe değerinin (mod) ise

erkeklerle aynı aralıkta olduğu görülmektedir. Bu veriler ışığında kontrol grubunun ön test sonuçlarına göre erkeklerin kızlara oranla daha başarılı oldukları ve hazırbulunuşluk düzeylerinin nispeten daha iyi olduğu söylenebilir.

Tablo 3. Deney grubu / cinsiyete göre ilk iki sınav ortalamaları ve puanların frekans dağılım tablosu

Cinsiyet		0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	Toplam
Kız öğrenci	Sayı	0	9	4	2	1	1	17
	Yüzde	0,0	52,9	23,5	11,8	5,9	5,9	100,0
Erkek öğrenci	Sayı	3	2	2	3	1	2	13
	Yüzde	23,1	15,4	15,4	23,1	7,7	15,4	100,0
Toplam	Sayı	3	11	6	5	2	3	30
	Yüzde	10,0	36,7	20,0	16,7	6,7	10,0	100,0

Kızlar Ort: 22,2

Erkekler Ort: 21,6

Tablo 3'teki veriler deney grubunun öntest aşamasında ilk iki test sınav ortalaması ve alınan puanların frekans dağılımını cinsiyet bazlı göstermektedir. Tablodaki veriler incelendiğinde deney grubundaki erkeklerin ön test sınavlarındaki ortalamasının 21,6 puan, tepe değerinin (mod) 0-10 ve 31-40 puan aralıklarında iki ayrı değerde, kızların puan ortalamalarının 22,2 puan, tepe değerinin (mod) ise 11-20 puan aralığında olduğu görülmektedir. Bu veriler ışığında deney grubunun ön test sonuçlarına göre kızların erkeklere oranla 0,6 puanlık bir farkla daha başarılı görüldükleri ancak bu farkın anlamlı olmadığı ve bu gruptaki cinsiyetlerin başarı durumları ve hazırbulunuşluk düzeylerinin birbiriyle hemen hemen aynı oldukları söylenebilir.

Tablo 4. Kontrol grubu / cinsiyete göre son iki sınav ortalamaları ve puanların frekans dağılım tablosu

Cinsiyet		11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	Toplam
Kız öğrenci	Sayı	1	3	1	3	3	4	2	1	0	18
	Yüzde	5,6	16,7	5,6	16,7	16,7	22,2	11,1	5,6	0,0	100,0
Erkek öğrenci	Sayı	1	2	0	2	1	3	0	0	2	11
	Yüzde	9,1	18,2	0,0	18,2	9,1	27,3	0,0	0,0	18,2	100,0
Toplam	Sayı	2	5	1	5	4	7	2	1	2	29
	Yüzde	6,9	17,2	3,4	17,2	13,8	24,1	6,9	3,4	6,9	100,0

Kızlar Ort: 39,3

Erkekler Ort: 54,3

Tablo 4'teki veriler kontrol grubunun son iki test sınav ortalaması ve alınan puanların frekans dağılımını cinsiyet bazlı göstermektedir. Tablodaki veriler incelendiğinde kontrol grubundaki erkeklerin son test sınavlarındaki ortalamasının 54,3 puan, tepe değerinin (mod) 61-70 puan aralığında, kızların puan ortalamalarının 39,3 puan, tepe değerinin (mod) ise 61-70 puan aralığında erkeklerle ayrı değerde olduğu görülmektedir. Bu veriler ışığında kontrol grubunun son test sonuçlarına göre her iki cinsiyetin de nota süreleri ve tartımlar konusunda teorik ve pratik kazanımlar elde ettiği böylece her iki cinsiyette de mevcut yöntemle aldıkları eğitim sonucunda belli bir öğrenmenin gerçekleşmiş olduğu söylenebilir. Ancak iki cinsiyetin son iki test ortalamaları birbirleri ile karşılaştırıldığında mevcut yöntemde erkeklerin kızlara oranla nispeten daha başarılı oldukları söylenebilir.

Tablo 5. Deney grubu / cinsiyete göre ilk iki sınav ortalamaları ve puanların frekans dağılım tablosu

Cinsiyet		21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	Toplam
Kız öğrenci	Sayı	1	1	0	2	1	1	6	5	17
	Yüzde	5,9	5,9	0,0	11,8	5,9	5,9	35,3	29,4	100,0
Erkek öğrenci	Sayı	0	1	1	2	3	1	2	3	13
	Yüzde	0,0	7,7	7,7	15,4	23,1	7,7	15,4	23,1	100,0
Toplam	Sayı	1	2	1	4	4	2	8	8	30
	Yüzde	3,3	6,7	3,3	13,3	13,3	6,7	26,7	26,7	100,0

Kızlar Ort: 75,7

Erkekler Ort: 69,7

Tablo 5'teki veriler deney grubunun son iki test sınav ortalaması ve alınan puanların frekans dağılımını cinsiyet bazlı göstermektedir. Tablodaki veriler incelendiğinde deney grubundaki erkeklerin son test sınavlarındaki ortalamasının 69,7 puan, tepe değerinin (mod) iki ayrı değerde 61-70 ve 91-100 puan aralıklarında, kızların puan ortalamalarının 75,7 puan, tepe değerinin (mod) ise 81-90 puan aralığında olduğu görülmektedir. Bu veriler ışığında deney grubunun son test sonuçlarına göre her iki cinsiyetin de nota süreleri ve tartımlar konusunda teorik ve pratik kazanımlar elde ettiği böylece her iki cinsiyette de teze konu olan materyal yöntemiyle aldıkları eğitim sonucunda belli bir öğrenmenin gerçekleşmiş olduğu söylenebilir. Ancak iki cinsiyetin son iki test ortalamaları birbirleri ile karşılaştırıldığında söz konusu materyal yöntemi ile eğitim alan deney grubunda kızların erkeklere oranla nispeten daha başarılı oldukları söylenebilir.

2.6.6. Paired Sample T-Test Analizi

Tablo 6. Kontrol grubu / paired sample testi veri tablosu

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	ilktestyazili	35,7759	29	18,51765	3,43864
	sontestyazili	54,3103	29	24,38435	4,52806
Pair 2	ilktestsozlu	23,1897	29	15,43848	2,86685
	sontestsozlu	50,8621	29	25,63720	4,76071

Tablo 7. Kontrol grubu / paired sample t-testi sonuçları

		Paired Differences				t	df	Sig. (2-tailed)	
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	ilktestyazili - sontestyazili	-18,53448	30,54941	5,67288	-30,15486	-6,91411	-3,267	28	,003
Pair 2	ilktestsozlu - sontestsozlu	-27,67241	25,13296	4,66707	-37,23248	-18,11235	-5,929	28	,000

Sadece kontrol grubu öğrencilerinin ön test son test karşılaştırmalarında, paired sample t-test kullanılmış ve ön test sözlü- son test sözlü, ön test yazılı ve son test yazılı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlılık tespit edilmiştir. ($p < 0,05$)

Tablo 8. Deney grubu / paired sample testi veri tablosu

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	ilktestyazili	30,8333	30	19,62288	3,58263
	sontestyazili	75,8333	30	25,20035	4,60093
Pair 2	ilktestsozlu	13,1667	30	12,78019	2,33333
	sontestsozlu	70,4167	30	21,89398	3,99728

Tablo 9. Deney grubu / paired sample t-testi sonuçları

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	ilktestyazili - sontest yazili	-45,00000	30,89889	5,64134	-56,53784	-33,46216	-7,977	29	,000
Pair 2	ilktestsozlu - sontestsozlu	-57,25000	22,61322	4,12859	-65,69392	-48,80608	-13,867	29	,000

Sadece deney grubu öğrencilerinin ön test son test karşılaştırmalarında, paired sample t-test kullanılmış ve ön test sözlü- son test sözlü, ön test yazılı ve son test yazılı puanları arasında istatistiksel olarak kuvvetli bir anlamlılık tespit edilmiştir. ($p < 0,05$)

2.6.7. Independent Sample T-Test Analizi

Tablo 10. Bağımsız örneklemelemlerde t-test analiz tablosu

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ilktest yazili	Equal variances assumed	,003	,959	,994	57	,324	4,94253	4,97080	-5,01132	14,89637
	Equal variances not assumed			,995	56,969	,324	4,94253	4,96583	-5,00150	14,88656
ilktestsozlu	Equal variances assumed	,064	,801	2,720	57	,009	10,02299	3,68450	2,64490	17,40108
	Equal variances not assumed			2,712	54,354	,009	10,02299	3,69639	2,61328	17,43270
sontest yazili	Equal variances assumed	,266	,608	-3,332	57	,002	-21,52299	6,45904	-34,45700	-8,58898
	Equal variances not assumed			-3,334	57,000	,002	-21,52299	6,45538	-34,44966	-8,59631
sontestsozlu	Equal variances assumed	,618	,435	-3,154	57	,003	-19,55460	6,19955	-31,96899	-7,14021
	Equal variances not assumed			-3,146	55,002	,003	-19,55460	6,21631	-32,01236	-7,09684

Yukarıdaki tabloda bağımsız örneklemelemlerde t-testi (independent sample t-test) sonuçlarına göre; ön test yazılı sınavlarında kontrol ve deney grubu öğrencilerinin arasında istatistiksel olarak bir anlamlı fark görülmemektedir. ($p > 0,05$)

Ön Test sözlü, son test yazılı, son test sözlü sınavlarında, kontrol ve deney grubu öğrencileri arasında, istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmektedir. ($p < 0,005$)

2.6.8. Not Ortalama Analizi

Tablo 11. Not ortalama analiz tablosu

		Group Statistics			
gruplar		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
ilktestyazili	kontrol	29	35,7759	18,51765	3,43864
	deney	30	30,8333	19,62288	3,58263
ilktestsozlu	kontrol	29	23,1897	15,43848	2,86685
	deney	30	13,1667	12,78019	2,33333
sontestyazili	kontrol	29	54,3103	24,38435	4,52806
	deney	30	75,8333	25,20035	4,60093
sontestsozlu	kontrol	29	50,8621	25,63720	4,76071
	deney	30	70,4167	21,89398	3,99728

Yukarıdaki tabloda kontrol ve deney gruplarının ön test yazılı ve ön test sözlü, son yazılı ve sözlü not ortalamaları görülmektedir. Kontrol grubundaki öğrencilerin ön test yazılı ve sözlü ortalamaları deney grubu öğrencilerine göre daha başarılı oldukları tespit edilmiştir. Son test yazılı ve sözlü ortalamalarına bakıldığında ise eğitime başlamadan önce uygulanan ön test yazılı ve sözlü sınavlarında daha başarılı oldukları görülen kontrol grubu öğrencilerine göre deney grubu öğrencilerinin %40 daha fazla ortalama ile fark yarattıkları görülmektedir.

3. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

3.1. Sonuçlar

Araştırmada elde edilen veri analizleri ve bulgular neticesinde ilköğretim düzeyi temel müzik eğitiminde nota süreleri ve tartımlar konusunda tasarlanan ritmik tartım saati materyali ile verilen nota ve süre eğitiminin, yaygın olarak kullanılan mevcut nota öğretimi yönteminden daha etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmanın sonucunda nota süreleri ve tartımlar konusunda uygulanan tartım saati materyali yöntemi ile hem teorik hem de pratik açıdan mevcut bilinegelen yöntemle göre anlamlı bir öğrenme farkı ortaya çıktığı görülmüştür. Bu deneysel çalışmanın başında uygulanan öntest sonuçlarında mevcut yöntem ile eğitim alacak olan kontrol grubunun deney grubuna göre daha başarılı olduğu, fakat alınan eğitim sonundaki sontest sonuçlarına göre tasarlanan öğretim materyali yardımı ile eğitim alan deney grubunun başarısının daha yüksek çıktığı gözlemlenmiş ve aradaki bu farkın anlamlı bir fark olduğu sonucuna varılmıştır. Teorik öğrenmeyi ölçmek amacıyla uygulanan sontest yazılı sınav sonuçları incelendiğinde bu aşamanın sözlü pratik aşamaya göre daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu görülmektedir. Buna göre araştırmaya konu olan nota süreleri ve tartımlar konusunda bu çalışma sonucundaki teorik öğrenmedeki başarının pratik öğrenmedeki başarıya göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Ayrıca söz konusu materyale dayalı yöntemde kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre eğitim sürecinde daha ilgili oldukları gözlemlenmiş ve ölçme değerlendirme sonucunda ise daha başarılı oldukları sonucuna varılmıştır.

Söz konusu materyalin görsel açıdan ilgi çekiciliği ve pratik açıdan kullanılabilirliği öğrencilerin ilgisini çekmiş ve uygulama aşamasında öğrencilerin materyali kullanmak için gönüllü ve istekli olarak derse katılım sağladıkları gözlemlenmiştir. Materyalde süreleri belli etmek amacıyla tasarlanan zil ve diğer

cisimlerin sesleri öğrencilerin farklı sürelerde ortaya çıkan sesler arasındaki somut farklılıkları ayırt etmelerini sağlamış ayrıca materyal uygulamasının ardından öğrencilerin bu kez mevcut yöntemde kullanılan elle vuruş yöntemini de rahatlıkla yapabildikleri gözlemlenmiştir. Saat mantığı ile işleyen çalışma prensibiyle söz konusu materyal mevcut konunun bilinenden bilinmeyene, basitten karmaşığa ve soyuttan somuta ilkelerine uygun şekilde öğretilmesine yardımcı olmuştur. Ayrıca renkli yapısı, eğlenceli uygulaması ve tasarım bakımından ilgi çekici yönüyle materyalin öğrencilerin dersteki motivasyon ve uygulama isteğini sürekli canlı tuttuğu gözlemlenmiştir.

Türkiye’de müzik eğitiminde öğretim materyallerinin kullanımı üzerine yapılan bir araştırma söz konusudur. Bu çalışmada Atak Yayla ve Dalmışlı müzik eğitiminde materyal kullanmanın önemini şöyle özetlemişlerdir: “Araştırmada kullanılan öğretmen anketine göre, öğretmenlerin derslerde taşıma kolaylığı, akort probleminin olmayışı, ekonomik oluşu nedeniyle, kendi kullanımları açısından bir eşlik çalgısı olarak orgu, öğrenci kullanımı açısından da blok flütü tercih ettikleri görülmüştür. Ancak bunların müzik dersinin niteliği açısından yeterli olmadığı düşünülmektedir. Bu nedenle; öğretmenlerin eğitimini aldıkları yaylı, üflemeli ve tezeneli çalgıların yanında, orff çalgıları ve çeşitli ritim çalgılarını ders materyali olarak kullanmalarının, öğrencilerin dikkatini yoğunlaştıracağı ve müzik zevkinin gelişmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir. Okul idarelerinin, bu çalgıları temin etmesi bu konuda öğretmenleri desteklemesi beklenmektedir. Müzik kitaplarında ve yardımcı kitaplarda materyal kullanıma ilişkin bilgiler verilmeli, öğretmenler farklı kaynakları araştırarak, öğrencilere konuyu en uygun materyalden yardım alarak aktarmalıdır. Öğretmenler öğrencilerin derse olan ilgisini arttırmak için öğrencileri materyal tasarlama konusunda da desteklemelidir.” (Atak Yayla, Dalmışlı, 2014; 214).

Görüldüğü üzere özellikle ülkemizde müzik eğitiminde bilinegelen mevcut araç gereç ve yöntemlerin dışına çıkılmadığı gerçeğini dile getirmek mümkündür. Bunda müzik öğretmenlerinin aldıkları eğitimin niteliği başta olmak

üzere, genel anlamda sanata, sanat eğitime, özel anlamda ise müzik eğitime verilen önem, sanat eğitime yaklaşım, ezberci eğitim anlayışı, haftalık yetersiz ders saati, müfredat vb eksiliklerin varlığından bahsetmek mümkündür. Bu çalışma her ne kadar konu alanı itibariyle genelde eğitimde özelde ise müzik eğitiminde materyal tasarım ve kullanımının önemini ele almakta ise de müzik eğitimindeki başarıyı başta eğitim anlayışı ve politikaları olmak üzere, sanata ve sanat eğitime yaklaşım, toplumun müzik kültürü, müzik eğitiminin önemi, yaratıcılık, yeniliğe açıklık gibi bazı faktör ve değişkenlerden bağımsız düşünmek mümkün görülmemektedir.

Ü. S. Şen ve Y. Şen 10. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda materyal geliştirme çabalarının önemini şu şekilde vurgulamışlardır: "Geçmişte var olan müzik eğitiminde materyal ve teknolojik araç kullanımına ilişkin sorunların, müzik öğretmeni adaylarının teknolojiyi tanıma, kullanma ve çeşitli materyaller geliştirme çalışmaları ile giderilebileceği düşünülmektedir" (2012; 19). Zira müzik eğitimi günümüzde teknolojinin de ilerlemesiyle bilişim alanında geliştirilen program ve uygulamalar ile daha ulaşılabilir, anlaşılabilir, geliştirilebilir ve uygulanabilir bir boyuta varmıştır. Öğretmenlerin de bu gelişime ayak uydurup teknolojik araçlardan, mevcut bilişim ağlarından faydalanması, teknolojiye entegre olması, eğitim öğretimde yaratıcılığın önemi Milli Eğitim Bakanlığı'nın da son yıllarda önemle üzerinde durduğu milli eğitim politikalarımıza dair beklentiler arasındadır. Bu açıdan müzik öğretmenleri bu politikalar ve yenilikçi anlayışlar ışığında; yeni tasarımlar, araç-gereçler, hatta yeni yazılım ve uygulamalar yaparak yalnızca "bilineni, mevcut olanı" aktararak değil, eğitim öğretime üretkenlik açısından da katkı sağlayabilir. Böylece toplumda ve mesleki psiko-sosyal ön yargılarda on yıllar boyunca kendini tekrar eden bir meslek olarak algılanan öğretmenlik daha işlevsel ve üretken bir boyut kazanabilecektir. Ayrıca bu durumun öğretmenlerin mesleki açıdan tatmin yaşamalarına yardımcı olacağı ve öğretmenlerin kendini gerçekleştirme yolunda önemli adımlar atmasına katkı sağlayabileceği öngörülebilirdir.

3.2. Öneriler

1) Müzik eğitiminde mevcut bilinegelen öğretim yaklaşımları dışında teknik ve teknolojik gelişmelere paralel, diğer disiplin ve sistemlerden faydalanabilen, yeni, yaratıcı araç gereç ve yöntemlerin geliştirilmesine olanak sağlanmalıdır.

2) Genelde eğitimde özelde ise müzik ve sanat eğitiminde materyal tasarımı, kullanımı ve yaratıcılığın geliştirilebilmesi açısından öğrenci ve öğretmenlere sunulan teşvik ve destek arttırılmalıdır.

3) Araştırmada kullanılmak üzere tasarlanmış eğitim materyalinin, teknik açıdan daha da geliştirilip üretilerek müzik eğitiminde kullanılmak üzere değerlendirilmesinin müzik eğitim öğretimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

4) Ülkemizde sanata olan bakış açısı genişletilmeli, müziğe atfedilen anlam ve verilen değer sorgulanmalı, müzik derslerinin mevcut müfredattaki ders saatleri öğrencilerin konuları kavramaları ve daha kalıcı öğrenmelerin gerçekleşebilmesi açısından arttırılmalı, müzik ve onun eğitimi yaşam içerisinde daha anlamlı kılınmalıdır

3.3. Sonsöz

“Bence eğitim, müzikle başlamalıdır. Ritim ögesi insana düzen ve ölçülülük, ezgi ögesi ise yiğitlik, sevgi ve dostluk duyguları verir.” (Platon, M.Ö. 427–343).

KAYNAKÇA

- Akademik Müzik Web Sitesi, (2017). *Paylaşmalarımız*, müziğin tanımı, Çevrim-içi:
http://www.akademikmuzik.com/paylasimlarimiz.aspx?menu_adi=M%C3%BCzik%20Nedir,%20M%C3%BCzi%C4%9Fin%20Tan%C4%B1m%C4%B1 ,
 Erişim Tarihi: 22.12.2017.
- Akarsu, S. (2017). İlköğretim(1-8) müzik öğretimi programı kazanımlarının bilişsel, duyuşsal ve devinişsel açıdan incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 44, 279-289.
- Akkoyunlu, B. (2002). Educational technology in Turkey: Past, present and future. *Educational Media International*, 39 (2), 165-173.
- Atak Yayla, A. & Dalmışlı, F. (2014). Müzik eğitiminde öğretim materyallerinin kullanımı. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10, 199-214.
- Bulut, M.H. (2010). *Müzik bilimsel araştırma yazıları*, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları.
- Civelek, M. (2014). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*, Yayınlanmamış ders notu, Çevrim-içi: <http://www.rehberlik.biz.tr> , Erişim Tarihi: 20.12.2017.
- Çavaş, B. (2014). *Öğretim materyalleri kitabı*. Çevrim-içi: http://www.icaseonline.net/bulent/sergi_kitap.pdf , Erişim tarihi : 10.06.2018.
- Çavuş, M. (2015). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*. Yayınlanmamış Ders Notu.
- Çevik Kılıç, D. B. (2016). Müzik öğretmeni adaylarının öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersi hakkındaki görüşleri. *Balıkesir Üniversitesi Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1, 1-8.
- Çilenti, K. (1991). *Eğitim teknolojisi ve öğretim*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Demirel, Ö. (2003). *Öğretme sanatı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

- Demirel, Ö. (2003). *Eğitim sözlüğü*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Ercan, N. (2008). *Piyano öğretiminde ilke ve yöntemler*. Ankara: Sözkesen Matbaası.
- Ertürk, S. (1997). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Basımevi.
- Erdoğan, G. (2013). *Bireysel çalgısıyla canlı müzik yapan ve yapmayan müzik bölümü öğrencilerinin çalgılarındaki başarı durumları*. Cumhuriyet Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek Lisans Tezi
- Koçak, B. (2008). Nota öğretim materyali olarak notetris. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16, 101-112.
- Körükçü, E. (2008). *Tam sayılar konusunun görsel materyal ile öğreniminin 6. sınıf öğrencilerinin matematik başarılarına etkisi*. Marmara Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Lesinger, F.Y. (2017). *Öğretimde teknoloji ve materyallerin temel işlevleri*, Çevrim-içi: <http://www.yamanlesinger.com/ogretimde-teknoloji-ve-materyallerin-temel-islevleri/> Erişim tarihi: 10.12.2017.
- Milli Eğitim Bakanlığı Eğlence Hizmetleri (2013). *Müzik etkinlikleri materyali*, Çevrim-içi: http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/M%C3%B7Czik%20Etkinlikleri.pdf Erişim tarihi: 15.05.2018.
- Özdemir, O. (2017). Müziksel işitme okuma ve yazma dersi eğitimcilerinin teknoloji odaklı öğretim materyallerini kullanım durumu ve yeterlilikleri. *VIII. Uluslararası Hisarlı Ahmet Sempozyumu, 12-15 Mayıs 2017, Afyon, Türkiye*.
- Öztürk, H. (2004). *İlköğretim okullarında müzik eğitiminde materyal geliştirme*. Dokuz Eylül Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.

- Şolcum, K. (2017). *Ritim nedir*, Çevrim-içi: <https://www.ritimterapi.com/ritim-nedir> Erişim Tarihi: 22.05.2018.
- Sayan, Y. (2010). *İlköğretim dördüncü sınıf fen ve teknoloji dersi için geliştirilen materyallerin yaratıcı düşünme becerisi, öz kavramı ve akademik başarı üzerindeki etkileri*. Dokuz Eylül Üniversitesi: Yayınlanmamış doktora tezi.
- Seferoğlu, S.S. (2015). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Şen, Ü. S. ve Şen, Y. (2012). Eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği lisans programında yer alan öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersine ilişkin öğretim elemanı görüşleri. *10. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, 25-27 Nisan 2012, Niğde, Türkiye.
- Ünal, İ. (2006). *6-8 yaş çocukları için piyano eğitimi veren kurumlarda öğretmenlerin başlangıç aşamasında, piyano öğretim yöntemlerinden biri olarak yaratıcı dramaya ilişkin görüşleri*. Dokuz Eylül Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.

Ek 1. Öntest-Sontest ölçüğü

Notalarda Süre ve Tartımlar

Yazılı Sınav (her soru 12,5 puandır)

1- Solda gördüğünüz nota kaçlık notadır ve kaç vuruşa tekabül eder?

- a) 1'lik nota (4 vuruş)
- b) 2'lik nota (2 vuruş)
- c) 4'lük nota (1 vuruş)
- d) 8'lik nota (1/2 vuruş)

2- Solda gördüğünüz nota kaçlık notadır ve kaç vuruşa tekabül eder?

- a) 1'lik nota (4 vuruş)
- b) 2'lik nota (2 vuruş)
- c) 4'lük nota (1 vuruş)
- d) 8'lik nota (1/2 vuruş)

3- 8'lik (yarım vuruş) notanın şekli aşağıdakilerden hangisidir?

a)

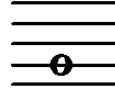
b)

c)

d)

4-16'lık (çeyrek vuruş) notanın şekli aşağıdakilerden hangisidir?

a)

c)

d)

5-

Bu tartımın sembolik ismi nedir ve hangi vuruş değerlerinin toplamıyla oluşur?

a) Heep-si ($\frac{3}{4} + \frac{1}{4}$)b) An-ka-ra ($\frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4}$)c) Ge-li-bo-lu ($\frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4}$)d) Gü-zell ($\frac{1}{4} + \frac{3}{4}$)

6-

Bu tartımın sembolik ismi nedir ve hangi vuruş değerlerinin toplamıyla oluşur?

a) İz-mir ($\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$)b) Te-ra-zi ($\frac{1}{4} + \frac{1}{2} + \frac{1}{4}$)c) Ge-li-bo-lu ($\frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4}$)

d) Van (1)

7- Ge-li-bo-lu ($\frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4}$) tartımının şekli aşağıdakilerden hangisidir?

a)

c)

d)

8- Ka-ra-mann ($\frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{2}$) tartımının şekli aşağıdakilerden hangisidir?

Uygulama Sınavı (her soru 12,5 puandır)

Aşağıdaki tartımları sembolik isimleriyle birlikte, sürelerine uygun vuruşlarla seslendirin.

Ek 2. Ham Veriler

Kontrol grubu test sonuçları

<u>İsim</u>	<u>Ön Test Yazılı</u>	<u>Ön Test Sözlü</u>	<u>Son Test Yazılı</u>	<u>Son Test Sözlü</u>
KK1	50	50	87,5	50
KK2	25	37,5	62,5	55
KK3	25	25	12,5	25
KK4	50	25	25	25
KK5	12,5	12,5	62,5	30
KK6	12,5	50	75	100
KK7	25	0	37,5	62,5
KK8	12,5	12,5	37,5	25
KK9	62,5	12,5	50	37,5
KK10	25	30	87,5	37,5
KK11	37,5	25	25	25
KK12	50	25	50	62,5
KK13	50	25	87,5	62,5
KK14	37,5	0	50	80
KK15	50	37,5	87,5	70
KK16	0	25	25	30
KK17	25	12,5	50	37,5
KK18	50	25	50	75
KE1	25	12,5	37,5	12,5
KE2	37,5	25	50	47,5
KE3	50	62,5	50	77,5
KE4	37,5	37,5	100	92,5
KE5	62,5	12,5	12,5	30
KE6	12,5	0	37,5	0
KE7	12,5	0	87,5	100
KE8	75	25	50	67,5
KE9	50	30	75	55
KE10	25	25	75	55
KE11	50	12,5	37,5	47,5

Deney grubu test sonuçları

<u>İsim</u>	<u>Ön Test Yazılı</u>	<u>Ön Test Sözlü</u>	<u>Son Test Yazılı</u>	<u>Son Test Sözlü</u>
DK1	50	25	100	87,5
DK2	0	12,5	100	75
DK3	25	12,5	75	87,5
DK4	25	12,5	25	25
DK5	25	25	75	75
DK6	12,5	10	100	87,5
DK7	37,5	25	62,5	50
DK8	37,5	0	75	87,5
DK9	37,5	0	62,5	62,5
DK10	37,5	5	75	87,5
DK11	12,5	12,5	37,5	25
DK12	50	0	50	62,5
DK13	37,5	0	100	87,5
DK14	37,5	0	100	62,5
DK15	62,5	37,5	87,5	87,5
DK16	12,5	25	100	100
DK17	25	30	100	100
DE1	0	0	100	62,5
DE2	0	0	50	62,5
DE3	37,5	30	100	87,5
DE4	50	0	62,5	62,5
DE5	25	10	37,5	87,5
DE6	37,5	25	62,5	50
DE7	62,5	0	62,5	62,5
DE8	25	10	37,5	50
DE9	25	25	100	50
DE10	50	37,5	100	87,5
DE11	75	25	100	75
DE12	0	0	100	100
DE13	12,5	0	37,5	25

Ek 3. Temel İstatistiksel Kavramlar

One-Sample T Test	:Tek örneklem t-test
Independent-Samples T Test	:İlişkisiz örneklem için t-test
Paired-Samples T Test	:İlişkili örneklem için t-test
Standart daviation (SD)	:Standart sapma (S)
Variance	:Varyans
Standart Error Mean (S.E.Mean)	:Ortalamanın standart hatası
Means	:Ortalamalar

Ek 4. Araştırma izni

T.C.
İPEKYOLU KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 39230205-20-E.2954548
Konu: Murat İLİM

12.02.2018

İPEKYOLU İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
MAKAMINA

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde Güzel Sanatlar Eğitim Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı tezli yüksek lisans öğrencisi Murat İLİM Müdürlüğümüze bağlı İpekyolu İlkokulunda öğrencilere yönelik "Temel Müzik Eğitimde Nota Süreleri ve Tartımlar Konusunda Kullanabilecek Bir Materyal Uygulama Önerisi" başlıklı ölçek/anket uygulaması yapmak istemektedir. İlgili kişinin söz konusu ölçek/anket yapması için Müdürlüğümüzce herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

Makamlarımızca da uygun görüldüğü takdirde, Olurlarınıza arz ederim.

Nihat KARDAŞ
İlçe Milli Eğitim Şube Müdürü

Ekler:

1- İlgili Yazılar (4 Sayfa)

OLUR
12.02.2018

Şükrullah YAVUZER
İlçe Milli Eğitim Müdürü

Vali Mithat Bey Mah. Koçi Bey Cad. Hayat Avm Üstü 3 ve 4. Kat
Ünvan:Memur
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: ipekyolu65@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Hacı YEŞİLGÖZ

Tel: (0(432)216 04 62
Faks: (0 312) XXX XX XX

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden: df76-33c5-3738-9d83-98cf kodu ile teyit edilebilir.

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimler Enstitüsü

LİSANSÜSTÜ TEZ ORJİNALLİK RAPORU

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimler Enstitüsü

09/07/2018

Temel Müzik Eğitiminde "Nota Süreleri Ve Tartımlar" Konusunda Kullanılabilecek Bir Materyal Uygulama Önerisi

Yukarıda başlığı/konusu belirlenen tez çalışmamın Kapak sayfası, Giriş, Ana bölümler ve Sonuç bölümlerinden oluşan toplam 52 sayfalık kısmına ilişkin, 09/07/2018 tarihinde tez danışmanım tarafından Turnitin intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 4 (DÖRT) dür.

Uygulanan Filtreler Aşağıda Verilmiştir:

- Kabul ve onay sayfası hariç,
- Teşekkür hariç,
- İçindekiler hariç,
- Simge ve kısaltmalar hariç,
- Gereç ve yöntemler hariç,
- Kaynakça hariç,
- Alıntılar hariç,
- Tezden çıkan yayınlar hariç,
- 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit match size to 7 words)

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Lisansüstü Tez Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılmasına İlişkin Yönergeyi İnceledim ve bu yönergede belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içemediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

09/07/2018

Murat İLİM

Adı Soyadı : Murat İLİM.....

Öğrenci No :169401005.....

Anabilim Dalı : Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı.....

Programı : Müzik Eğitimi Bilim Dalı.....

Statüsü : Y. Lisans

DANIŞMAN
Doç. Dr. Serap Yükrük

09/07/2018

ENSTİTÜ ONAYI

Enstitü Sekreteri